

ימי
הזיכרון

גיבורות

לוחמות, שוטרות,
אזרחיות • הן זינקו
באומץ אל האש,
הצילו חיים ושילמו
בשלהן • עוצמה נשית
בלב הטרגדיה
• ענת לביאדלר,
גל גנות, עמ' 4-11

שיעור בכאב

התיכון הירושלמי
שאיבד מאז 7
באוקטובר
תשעה מבוגריו
ואחד ממוריו
• דרור פויר,
עמ' 22

ההחלומות שלא ייתגשמו

איתי רצה לפתוח סטודיו לקעקועים, נתנאל ביקש לשקם את אוכלוסיית הנשרים בישראל, אושר שמחה כיוונה ללימודי רפואה והתמחות כמנתחת מוח, עוז שאף לככב על הבמה • הכל נגדע בטרם עת, כשנפלו במלחמה • כעת, בעזרת ה-AI, הפנטזיות האבודות של החללים מתעוררות • פרויקט מיוחד • סמדר שיר, עמ' 12-21

4

ממשיכות בדרכן

שלוש אמהות שאיבדו את בנותיהן הקצינות ב־7 באוקטובר במפגשים מרגשים עם המפקדות שידשו את התפקיד | **גל גנות**

8

נלחמו עד הסוף

שורשי הגבורה של חמש נשים אמיצות שנתנו את חייהן כדי להגן על החברים, על המשפחה, על המולדת שלהן | **ענת לב־אדלר**

12

מי שחלם

פרויקט מיוחד: בעזרת הבינה המלאכותית, התוכניות הלא־מומשות של הנופלים מקבלות צורה וצבע דרך איורים | **סמדר שיר**

22

מסדרונות ריקים

בתיכון הימלפרב שבירושלים מתמודדים עם האבל הכבד מאז 7 באוקטובר, אחרי אובדן של תשעה תלמידים ומורה | **דרור פויר**

אלעד טנא

לא ניתן להם להיעלם

נבו פישור ז"ל

לא אשכח את ההורעה המטלטלת ההיא. זה היה ביום רביעי, 8 בינואר, 2025, בשעת ערב. אבי התקשר לספר שנבו, בנו של בן דודי האהוב ירדו, נפל בקרב בעזה. באותו רגע הלב התנפץ לרסיסים. סמל רא" שון נבו פישור כונה בחיבה "נבולי". הוא גדל בכרמית והיה ילד נבון ואהוב, עתיר כישרונות, עם עיניים טובות וגדולות. אחרי 7 באוקטובר, כשעוד היה במכינה בעין פרת, היה מראשוני המתנדבים לקצר את השנה ולהתגייס. משם המשיך לשריון, לשירות בעזה, איבד חברים קרובים מהטנק ואף נפצע בעינו. גם אז, הוא בחר לשוב ולהילחם. נבו התעקש לחזור אל המערך כה, עד לרגע שבו הטנק שלו עלה על מטען רבי־עוצמה בצפון הרצועה.

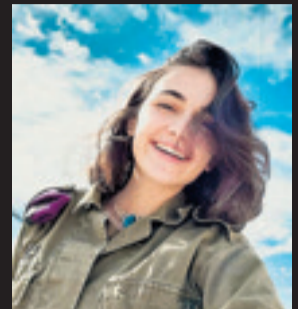
נבו אמנם כבר לא נמצא כאן פיזית, אבל עבורנו, חמולת פישור, הוא לא נעלם לרגע. הוא נוכח מאוד. בלבבות, ביוזכרות, בשיחות, במפגשים המשפחתיים. הוא ממשיך לחיות גם דרך שורת מיומי הנצחה לזכרו, שמספרים את ההספיק להשאיר בעולם. זוהי התקומה האישית שלנו. שלי.

הסיפור של משפחת פישור מפלח את הלב אך הוא אינו ייחודי. מדינת ישראל מלאה באלפי סיפורים דומים. האוויר פה רווי בגבורה שלא תיאמן. ומאז 7 באוקטובר, האוויר הישראלי הפך צפוף מאוד. רשימת הנופלים הפכה צפופה מאוד. כי מטפרי מלחמת חרבות ברזל והמבצעים שאחריהם לא נתונים סטטיסטיים ברוחות צה"ל. הם מעור לם לא היו. הם מציאות מתערבבת לנגד עינינו. הם שמות. פנים. חיים שלמים שהפסקנו לפגוש ברחוב והתחלנו לראות בתוך מסגרות שחורות. ובהוויה הישראלית רווית החרשות, סף הרעש גבוה מאי פעם. האפשרות

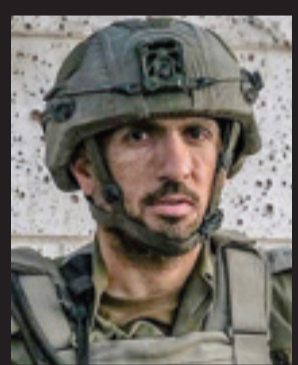
צילום: פאול ארלייב

גל־היד
צפו בגיבורים וכתבו לזכרם: מיזם להנצחת חללי צה"ל וכוחות הביטחון שנפלו ב"חרבות ברזל"

המילים "יום הזיכרון" שבשער המוסף הן בכתיב ידה של **סמ"ר עדי אודיה ברוך ז"ל**, כחלק ממיזם ההנצחה "אות זיכרון"

ב־23.10.12, בזמן שנטעה לשדרות, נשמעה אזעקה בכניסה לעיר. עדי יצאה מהרכב ונשכבה, אך נהרגה מפגיעת רסיס מהרקטה שנפלה בסמוך. עדי בת ה־22 נאבקה להתגייס למילואים עם פרוץ המלחמה והייתה אמורה לסייע בהקמת מערך הגנה לשדרות.

הלווייתו של אל"ם אחסאן דקסה, מח"ט 401, שנפל ב־24.10.20 בקרב בעזה, בגיל 41. דקסה עוטר בצל"ש על גבורתו ומעשיו במלחמת לבנון השנייה.

ונזכור את כולן

הימים הרועדים שלנו מתמלאים בפסקול היש ראלי על יפי הבלורית והתואר, על החברים מאותו הכפר ועל הבן היפה שנולד על כתף הכרמל. התרבות של ימי הזיכרון והעצמאות מספרת את הגבורה וההקרבה וההומות הצער ופסגות האהבה באופן כל כך ספציפי, שהישראליות מכוננת את עצמה דרך הסיפורים הללו כל העת.

מראשית ימייה של המדינה היו נשים חלק מסיפור הקמתה. עם טורייה או עם נשק. בהנהגה המדינית והתרבותית. הסיפור שלהן הוא חלק בלתי נפרד מקורות המקום הזה, ובכל זאת לרוב הוא נותר צדדי. ב־7.10 ומאז משהו השתנה. החרייה אל תוך הבתים, המאבק בבסיסים והמלחמה הארוכה מנשוא הציפוי שוב ושוב את סיפורן של הנשים הישראליות. את גבורתן, את הקרבתן, וגם את כוחן בכל תחום – בקריירה, בבית ובקהילה. אבירות ענקיות שאין מילים שיוכלו לתאר את החלל שהותירו במותן.

רק מיום השבת הארוך הוא יש אינספור סיפורים בלתי נתפסים. התצפיתניות וחילות החמ"ל שהמשיכו לדרוך לכוחות עד שנהגרו, לוחמת רוכב שמיים עדן נימרי שהגנה בגופה על חיילות במיגונות ונלחמה עד הכרור האחרון, מפקדות ומפקדי הטירונים שהצילו מאה חיילים ושילמו בחייהם, עמית מן שהצילה חיים במרפאה בבאר יעקב עד שנרצחה, הפראמדיקית אגם נעים שפעלה כמו מאת פראמדיקות אחרות מעבר לקווי האויב ונפלה ברצועה. ועדן אלון לוי, ושיר אילת, וסוהר סעודין ועוד רבות וטובות שאמרו וביצעו – הנני. שנ תנו את התשובה ההרה ביותר לשאלה אם נשים יכולות להיות חלק מהמערך הלוחם. בימים בהם רבים בוחרים לעמוד מנגן, לוחמת אלה נתנו את התשובה שלהן במעשים.

מראשית ימייה של המדינה היו נשים חלק מסיפור הקמתה. עם טורייה או עם נשק. בהנהגה המדינית והתרבותית. הסיפור שלהן לרוב נותר צדדי. ב־7.10 ומאז משהו השתנה

אך לא רק בקרב ורועות הביטחון התגלו אותם כוחות איריים. בשנתיים וחצי אלו איברנו נשים רבות בפעור לוח איה ובמתקפות אכזריות על אזרחים. רק לאחר מותן גילינו את אישיותן יוצאת הדופן. הערכים שהן נשאו הונפו על גס. עדי ויטל קפלון מחולית, שלצד קריירה אקדמית מפוארת רקדה, שיחקה כדורסל וכי תנה שירים. עדי הגנה בגופה על שני בניה הקטנים כשנאבקה באומץ בלתי נתפס במחבלים והצילה את חייהם. המורה לפיתוח קול לנה אוסטרובסקי גרשוניץ שנרצחה עם משפחתה בחיפה מטיל איראני. לנה הצטיינה אגודה בחייה והותירה מורשת חינוכית מפוארת. ענבר שגבייגרה, אמא של ארי הקטן, אותה נשאה צמוד לגר פה, שילמה בחייה בפגיעו נורא ברכבת הקלה. המנשא המגומר הפך לסמל של אימהות, של חיים. הסיפורים הללו הם פסיק של קורות מפוארים, מרי גשים ומסעירים. של נשים גדולות מהחיים שהפסידו אותן ואת קולן. וכמוהן יש רבות. רבות מדי. התרבות הישראלית צריכה לשאת את סיפורן, את ערכיהן. לה פוך אותן לחלק מהאריג העדין של ימי הזיכרון והעצימות, מהפסקול הישראלי כל כך. פסקול שכוחו נעוץ בכך שהוא לא מתמקד רק באין, אלא ברוח החיים. בכך חם וקדושתם. בימים הללו נזכור את כולם. את כולן.

שלוש אמרות, שלוש מפקדות

הבנות שלהן היו קצינות שנלחמו עד טיפת הדם האחרונה בבוקר 7 באוקטובר, עם חדירת המחבלים לבסיסים שבהם שירתו • כעת, לרגל יום הזיכרון, הן נפגשו עם אלו ששירתו לצידן, פיקדו עליהן או התחנכו על מורשתן, הלוחמות שנכנסו לתפקיד שבו שירתו הנופלות ומסמלות את ההמשכיות לצד הזיכרון • גל גנות

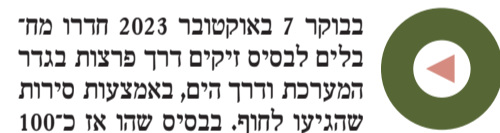
סרן עדן נימרי ז"ל | סגן אדר בן־סימון ז"ל | סרן אור מוזס ז"ל

צילום: גדי קבלו

"היא לא מחליפה, היא ממשיכה אותה"

האמא: יוכי מוזס, שבתה סרן אור ז"ל הצילה את חייהם של עשרות טירונים ואזרחים בבא"ח פיקוד העורף בויקים • המפקדת: סרן ר', שהפכה לסגנית מ"פ אחרי נפילתה

בבוקר 7 באוקטובר 2023 חדרו מאה בלמים לבסיס ויקים דרך פרצות בגדר המערכת ודרך הים, באמצעות סירות שהגיעו לחוף. בבסיס שהו אז כ־100 טירונים שהתגייסו רק חודש וחצי לפני כן וכ־20 חברי סגל. אליהם הצטרפו גם מספר בני משפחה של משפחות שהתארחו בבסיס לכבוד שמחת תורה, ואזרחים שנמלטו מחוף ויקים ומצאו בו מחסה. בשעה 06:51 מפקד הפלוגה, רס"ן אדיר מאיר עבודי ז"ל, הנחה את המפקדים להגיע לעמדות השמירה. חברי הסגל נתפסו את מקומם של הטירונים, ושלו אולם למרחק המוגן. כשהם מושיבים ברובי M16, אייש חברי הסגל את העמדות הקדמיות בבסיס, והתכוננו להדוף את המחבלים שניסו לחדור אליו משלושה כיוונים כשבידיהם רובים, רימוני רסט ורקטות ארפי"ג.

שתי בנות לוחמות

אור מוזס ז"ל התגייסה לתפקידה כלוחמת בחטיבת החילוץ וההצלה בנובמבר 2019. אחרי שיצאה לקורס מ"כים, המשיכה לקצונה וסיימה את ההשלמה החילת

בהצטיינות. במשך כשנה וחצי שירתה כמפקדת מחלק קה בגרוד תבור, ובהמשך שובצה כסגנית מפקד פלוגת טירונים בבא"ח של פיקוד העורף בויקים. במאוס 2023 התגייסה גם סרן ר', אותה הקטנה של אור, לתפקיד לוחמת ביחידה. "אצלנו בבית שירות משמעותי כצה"ל זה מובן מאליו. אם הייתה האפשרות להיות לוחמת גם בתקופתי, הייתי עושה את זה. יש לי שתי בנות לוחמות, ואם חברות שלי מהשירות היו יודעות את זה, היו אומרות שהן מגשימות לי את החלום", משפחה בתפוזים. "במשך שלושה חודשים הן שירתו יחד באותו הבסיס. את שבת 7 באוקטובר אור סגרה וסתיו הייתה בבית", הוסיפה.

את הרגעים האחרונים של אור עם המשפחה, יוכי זוכרת היטב. "יומיים קודם לכן, ב־5 באוקטובר, אור הייתה באפטר. לאורך כל השירות שלה, בקושי ראינו אותה. בשבילנו לקבל זמן איתה זו מתנה", סיפרה. "היינו בערב כסוכה ואחרי זה נכנסנו למיטה וראינו סרט. היא שכבה על הברכיים שלי, שיחקתי לה בשיר ער. ראיתי שהיא נרדמת, הצעתי לה שתלך למיטה, כי מחיר היא חוזרת לבסיס, אבל היא ביקשה שאמשיך. היום אני כועסת שאמרתי לה ללכת לישון".

בהצטיינות. במשך כשנה וחצי שירתה כמפקדת מחלק קה בגרוד תבור, ובהמשך שובצה כסגנית מפקד פלוגת טירונים בבא"ח של פיקוד העורף בויקים. במאוס 2023 התגייסה גם סרן ר', אותה הקטנה של אור, לתפקיד לוחמת ביחידה. "אצלנו בבית שירות משמעותי כצה"ל זה מובן מאליו. אם הייתה האפשרות להיות לוחמת גם בתקופתי, הייתי עושה את זה. יש לי שתי בנות לוחמות, ואם חברות שלי מהשירות היו יודעות את זה, היו אומרות שהן מגשימות לי את החלום", משפחה בתפוזים. "במשך שלושה חודשים הן שירתו יחד באותו הבסיס. את שבת 7 באוקטובר אור סגרה וסתיו הייתה בבית", הוסיפה.

"כזו אני רוצה להיות"

המפגש הראשון בין יוכי לסרן ר', שנכנסה לתפקיד של אור לאחר שנפלה, היה במסגרת שיהה בין ההורים השכולים לטירונים בשטח. "הצגתי את עצמי. היה לי קשה מאוד, לא אשכח. מעמד מלחיק, לדעת שאני ממשכה את אור, לבוא לדבר עם יוכי", נזכרת סרן ר'. "סיפרתי שאני פה להמשיך את התפקיד שלה. יוכי קיבלה אותי בחיבוק, בלי תחושה רעה, מאז ועד היום תמיד כשאני רואה אותה. ישר יש חיבוק". "זה היה קשה וזקק אותי, נתנה את ההרגשה שהיא לא מחליפה אותה, היא ממשיכה אותה. זה לא שאור הלכה ועכשו היא במקומה. היא פה כדי להמשיך אותה. הייתה הרגשה טובה שלא שוכחים את אור, הסיפור של אור לא נגמר". דמותה של אור ז"ל חקוקה בזיכרון של סרן ר' עוד מיום גיוסה. "אור הייתה מ"כית בפלוגה שבה הייתי טירונית, מהמפקדים הבולטים. תמיד התחלתי עליה סרן ר' ומאמר יואו, כזו אני רוצה להיות". מהרגע שראיתי אותה, זו הייתה המשמעות שלי. מסלול השירות של סרן ר' התעצב בעצמה של אור. "כשיצאתי לקורס מ"כים ואחרי זה לקצינים – תמיד הלכתי אליה. היא דיברה בגובה העיניים, החיילים רחשו לה כבוד כי העריכו אותה, לא בגלל הדרגות".

אור ואחותה ס' שירתו באותו הבסיס

יוכי: "אור התקשרה אליי ואמרה 'אמא, דיברתי עם המג"ד, אמרתי לו שאני רוצה לחתום עוד שנה ולהיות מ"פ. הוא אמר שאגיע ב־8 באוקטובר לחתום. ב־8 באוקטובר הוא בא להלוויה שלה וספר לה"

סרן ת' אדר לא הייתה מפקדת ישורה שלי, אבל הייתה לנו המון אינטראקציה. אי אפשר להתעלם מהנוכחות שלה. החיוך והאור, תחושה של שלוה ונחת. העיניים תמיד היו נשואות אליה, מודל לחיקוי והערצה"

תורת הדין

6

יום היכרון תשפ"ו
20.4.2026

"זה הפסד ענק למדינה ולחברה שלנו"

האמא: זהבה בן-סימון, שבתה סגן אדר ז"ל נפלה בקרב נגד מחבלים בבסיס האימונים בזיקים • המפקדת: סרן ת', שנכנסה לתפקידה כמפקדת מחלקה וכיום מפקדת פלוגה בגדוד תבור

"היא הייתה מפקדת מסוג מיוחד, מנהיגה ברוחה", אומרת בנענוע זכה, אמא של סגן אדר בן-סימון ז"ל שנפלה בקרב בזיקים. "היא הייתה אמורה להת' גיים למודיעין ועברה המון מיונים, אבל החליטה ללכת ליום חשיפה של תפקידים ללוחמות. זה הגיע מהמקום שבו האמינה ביכולות שלה להשפיע על האחר, להוביל. כשאספתי אותה מתל השומר, ראיתי את האור בעיניים והבנתי שלא תמשיך למיונים ב'8200. היא ורקה את כל הקטרים, ואמרה לי שהיא יודעת מה היא רוצה לעשות". אדר התגייסה כלוחמת ביחידת החילוץ וההצלה, ואחרי קורס מ"כים המשיכה למסלול קצונה, כשביולי 2023 שובצה כמפקדת טירונים. "אדר מאוד נהנתה מהתפקיד שלה. היה לה אור בעיניים, תשוקה וגאווה. התחברה לחיילים שלה, לא עמדה בראש, תמיד הלכה איתם. ידעה להציב רף גבוה, ובאותה נשימה גם לה' כיל, להקשיב, להיות מתי מישור צריך מילה טובה, חיוך, מבט. הכירה כל חייל ברמה האישית, דמות משמעותית בחיים שלהם", מספרת זהבה בגאווה. האם מספרת על החלל שהותירה אדר: "אחרי הקרב והיום הארוך ההוא, התחילו להגיע חיילים ולא ידעו את נפשם, כמה היה להם קשה לאבד אותה. עד היום דמותה מלווה אותם. אני חושבת הרבה על הדרך שהיא עשתה, והדרך שעוד יכולה להיות לפני. אני בטוחה שטביעות האצבע שלה נמצאות בלכבות של כל כך הרבה חיילים. היא השפיעה על הדרך שבה הם מתקדמים, חלקם לא רצו קורס מ"כים או קצינים – ובזכותה הם התקדמו, היא נתנה להם המון כוח. זה הפסד ענק למדינה, לחברה שלנו. אסור לעולם לשכוח אותה".

המפגש המרגש עם המחלקה

מחליפתה של אדר בתפקיד, סרן ת', הכירה אותה כשהייתה חניכה בקורס מ"כים. "אדר לא הייתה מפ' קרת ישירה שלי, אבל הייתה לנו המון אינטראקציה. אי אפשר להתעלם מהנוכחות שלה. החיוך והאור שה' ביאה איתה, תחושה של שלוה ונחת. העיניים תמיד היו נשואות אליה, מודל לחיקוי והערצה", מספרת ת'. ב'7 באוקטובר ת' הייתה בהכשרה בבה"ד 1. ימים ספורים לאחר מכן עורכנה על שיבוצה. "הכניסה הייתה מאתגרת, בגלל הרמות של אדר. היא הותירה בור עצום, לא ניסיתי למלא אותו, רק להיות שם". מתוך ההתמודדות המורכבת, יומה ת' פנייה לזהבה והציעה לקיים מפגש בין המשפחה השכולה לחיילים עליהם פיקדה. "המחלקה הייתה חייבת איוו סגירה, הבנתי שזה חשוב וחיוב לקרות", היא משחזרת את השיחה ההיא: "התרגשתי, כי איך מספרים לאמא של אדר שאני מחליפה אותה. לא ידעתי אם תרצה לשמוע אותי, אם תנתק לי בפנים, אם תחבק, תהדוף או תעטוף. השיחה הייתה משמעותית. הצגתי את עצמי, והיו שתי דקות של שקט. הבנו שהיבטים לעשות את הצימוד – מפגש של המשפחה עם המחלקה. אחרי שלושה שבר עות הגענו כל המחלקה לבית של אדר, הדלקנו נרות, דיברנו, החיילים שיתפו. היה מפגש עוצמתי". זהבה שיתפה בחוויה מהווית שלה: "ת' בת בית אצ' לנו. כשהיא הגיעה ודיברה איתי, הלב שלי נמתח לשני כיוונים – המחשבה על אדר, הדרך שעוד הייתה לפני, ועל העתיד שנגרע. מצד שני, המפגש עם ת', קצינה שנכנסה לנעליים של אדר ולמחלקה שאהבה את אדר אהבת נפש. אבל ת' עשתה הכל ברגישות ובענוה ועם אמפתיה. לא מחקה את אדר, היא ממשיכה את אדר. נשארו איתה הויתרון והרוח של אדר, ות' דאגה כל המון

צילום: יריב כץ

צילום: גיל נחושתן

"היה לה הכל כדי להצליח"

האמא: שרון נימרי, שבתה סרן ערן ז"ל נלחמה עד הכדור האחרון במוצב נחל עוז • המפקדת: רס"ן נ', מי שפיקדה על הצוות בו ערן שירתה עד נפילתה, כיום סגנית מפקדת רוכ"ש

"צוות נימרי", בפיקודה של סרן ערן נימרי ז"ל, הגיע ב'4 באוקטובר 2023 מהגזרה הצפונית למוצב נחל עוז כדי להחליף את אנשי צוות "רוכב שמיים" (רוכ"ש) שיצאו לחג. שלושה ימים אחר כך, ערן נהרגה בקרב גבורה מול המחבלים שחדרו למוצב. "ערן הייתה שחינית מקצוענית, אבל החלום שלה עבר שינוי כשהתקבלה לקורס טיס. היא רצתה שירות משמעותי", סיפרה אמא שרון בגאווה. "כשהחליטה שהיא רוצה להיות לוחמת ברוכ"ש, המתמחה בהפעלת כטב"מים, היא סיימה מסלול שבסופו הציעו לה לצאת לקצונה – אבל ערן סירבה, כי רצתה קודם להיות לוח' מת, להרגיש מה שהן מרגישות. היא לא רק מילאה את התפקיד שלה בתור מפקדת צוות, היא הייתה דורשת מעצמה להגיע להישגים גבוהים, בשביל המערכת והאשיפות המכביעות. ערן הייתה מחוננת, שהקניתי נשמה, נתנה מעצמה הכל. דמות לחיקוי שאברה". רס"ן נ' התגייסה ביולי 2017 לתפקיד לוחמת, ובה משך יצאה לקורס קצינים ולמלט"ק (מכללה לפיקוד טקטי). כשפרצה המלחמה, היא הייתה בחופשה בין תפקידים בחו"ל. "נחתתי באותו הבוקר חזרה מטרוק בבולגריה, ישר לתוך האוועקות. נסעתי ליחידה, עם התיק עליי. בתור מפקדת פלוגה, פיקדתי על המפ"צית שהחליפה את ערן. בהתחלה עלינו צפונה ואחרי שבועיים הצטרפנו לתמרון בעוז", סיחורה נ'. "היא נמצאת בדיוק במקום שבו ערן אמורה הייתה

להיות, אם עוד הייתה בחיים", אמרה שרון על מסלול השירות של נ', כיום סגנית מפקד רוכ"ש. "בן אדם לרוץ איתו" השתיים הכירו בעבר. כ"שומר החומות" נחשפה נ' לתפקוד של ערן בשטח. "הייתה מערכה אווירית, עם לא מעט ירי וצבע ארום בכל האזור. ערן שיגרה תחת אש והפעילה כלי טיס. ראיתי אותה מתפקדת בצורה יוצאת דופן. התרשמתי מהיותה לוחמת ומתפעלת ומעבר למקצועי, גם מהמנהיגות שלה", סיפרה נ'. בהמשך, כשהייתה בחפיפה לתפקידה כמפקדת פלוגה, פגשה נ' שוב את ערן, כמי שבקרוב תפקד תחתיה. "לא אשכח את השיחה הזו. היא סיפרה לי מה התפקיד שאליו היא מכוונת. היא רצתה להיות מר"ד (מדירכה ראשית), אחראית על כל התחום המקצועי. התרשמתי ממנה מאוד. לוחמת ומפקדת צנועה וע' נווה, ספורטאית-על, משימתית, תותחית. פשוט בן אדם לרוץ איתו". הקשר ביניהן נרקם בדרך נוספת, כשנ' פיקדה גם על רותם, בן זוגה של ערן ז"ל. שרון: "הוא שירת תחתיה כטיירן, העריץ את נ'". "קצין מה' טובים שפגשתי. אדם ערכי ומסור", מוסיפה נ'. לאורך שירותה של ערן, היא נערכה לתרחיש הייחוס כגזרה הצפונית. "התכוונתה למלחמה עם חיד באללה שמתרחשת עכשיו", סיפרה שרון. "היא לקחה על כתפיה להכין את רוכ"ש לעלות להר רב ביום

פקודה. הכינה תיק מבצעי, איך היחידה פורסת, עולה לאוויר ונתנת תוצרים הכי איכותיים. בריעבר, המפ' קד שלה אמר לנו, 'הייתי צריך להגיד לה תודה ולהע' ריך את זה'. ב'8 באוקטובר פתחו את התוכנית, הרבה מבצעים שהכינה בחייה למערכה היום". נ' הוסיפה: "חלק מהרברים שעדן עבדה עליהם מיושמים היום בלבנון. הרברים שהיא עשתה הניבו פירות". בניגוד להיערכות המעמיקה מול חיובאללה, ערן מצאה עצמה בקרב דווקא עם מחבלי הנח"ב. "מה שקרה ב'7.10 זה משהו שהיא לא התכוונתה אליו, אבל התכוונתה שלה פרצו בכל צורה אפשרית", אמרה שרון ונוכרה בתמונה ששלחה ערן כקבוצת הווסטאפ של המפקדים, כשמיקמה את החיילות בעמדות ירי מתוך המייגנית, עם הכיתוב – "צוות נימרי מאבטח את המ' רחב המוגן". "ערן הסתכלה למחבלים בלבן של העי' ניים, ונאבקה עד הכדור האחרון. זו אחת שיעצה שהיא מסוגלת לעשות הכל, היה לה הכל כדי להצליח".

חיזקה את התצפיתניות

עד היום, הנורים נחשפים להשפעה של ערן על רבים. "באותה שבת היא מיקסמה את כמות השורדות, שעד היום באות אלינו הביתה, מודות ועוטפות. לפני 7 באוקטובר היא פגשה את התצפיתניות שרק הגיעו, ולא מצאו את מקומן. לירי (אלכ"ג) סיפרה שעדן ניגשה ואמרה לה שאין יותר דיסטנס, ואם הן צריכות משהו שייגשו אליה. תמיד ראתה את האור. הגיע הזה היה כל כך משמעותי עבורן, שגם אחרי כמעט 500 ימים בשבי – הן זכרו אותו. מעל הכל היא הייתה בן אדם. זה פספוס של המדינה", אומרת שרון בכאב. לשיחה מצטרף גם האב מיכאל. "ביום היכרון הראשון, כשעלינו לקבר, הגיעו רבים – בהם גם חייל שלקח אוטובוסים מבית שאן. הוא לא פגש את ערן, אבל במשך תשעה חודשים עד איתה על מבצע בטל' פון, מאוד התרשם ממנה. המון אנשים העריצו את ערן. היא הייתה צנועה וענוה, אבל פייטריט אמיתית". "אין ספק שעדן תמיד תהיה בפלוגה ב', זה הקשר לתמיד", סיכמה נ'. "לא משנה כמה מפקדים יעברו, היא תמיד נמצאת. העשייה שלה, מה שביצעה, וצוות נימרי, ששמו הולך לפניו. לוחמת, מפקדת, נופלת של היחידה".

רס"ן נ': "אין ספק שעדן תמיד תהיה בפלוגה ב', זה נקשר לתמיד. לא משנה כמה מפקדים יהיו, היא תמיד נמצאת. העשייה שלה, מה שביצעה, וצוות נימרי, ששמו הולך לפניו. לוחמת, מפקדת, נופלת של היחידה"

7 יום היכרון תשפ"ו
20.4.2026

לביאות תהלת אש

הפראמדיקית שהצילה חיים בבארי, לוחמת מג"ב שהסתערה לפני כולם בימינו, האמא שהגנה על ילדיה בחולית, השוטרת שנלחמה שעות על גג הבניין בשדרות והלוחמת שנפלה בפעילות מבצעית בג'נין • סיפוריהן של חמש נשים שאינן עוד - עמית, רווית, עדי, מור ושי - פסיפס של אומץ ישראלי • ענת לב-אדלר

כל אחת מהנשים הגיבורות שתקראו כאן את סיפוריהן ואת האופן שבו הפכו להיות גדולות מהחיים, יצאה לשליחות האמיצה שלה מתוך אלטרואיזם, אבל לא במובן הפאתוסי שלו, אלא מתוך תפיסה פנימית עמוקה שיש בעולם הזה משהו שהוא הרבה יותר גדול, חשוב ומשמעותי מהקיום המידי שלנו. כל אחת מהן גדלה בבית שיצק בה את הערכים

הללו, שבכותם הצליחה להניח רטיות של אומץ על פצעי הפחד, ולהסתכל למציאות בעיניים בלי למצמץ. להגיד "אחריי" ולהתיר אחריה מורשת שנצרכת בעוז בדרכי הימים של ישראל. "אומץ לב הוא לא תכונה על ריק", אומרת פרופ' מירב רוט, פסיכואנליטיקאית וחוקרת תרבות מבית הספר לטיפול, ייעוץ והתפתחות האדם באוניברסיטת חיפה. "הוא נולד על כרכי ההודוה עם ערכים, מטרה ודרך. זה תמיד אומץ לב כעבור

משהו: כדי להציל חיים, כדי להציל מדינה, כדי לשנות מציאות. בתוך מה ששולח את הצעירות והצעירים שלנו לפעול באופן שמסכן אותם יש עוד דבר, והוא אמונה עמוקה בעצמם וביכולת שלהם לממש את השליחות שלהם. האמונה הזו נובעת מתוך מיקוד שליטה פנימי חזק מאוד שאומר שיש לי תפקיד ואני הסוכנת שלו, שה' דברים תלויים בי ויש לי הכוח לחולל אותם, כי גבורה מגולמת במעשים, אבל מקורה ברוח".

רחל מן. "לעמית היו הזדמנויות להציל את עצמה" צילום: גדי קבלו

משפחת אסייג. "חווים קושי גדול בלי רווית" צילום: דנה קופל

ראשון. רווית נהרגה במקום. מדינת ישראל נכנסת ראשונה למבנה? "רווית נולדה מנהיגה ומובילה, לצד זה שהייתה דעתנית ועקשנית ותמיד ידעה לעמוד על שלה, כולל ההתעקשות לתת מעצמה למדינה", מספרת אחותה, ערן גבאי.

מה צריך כדי להיות לוחמת כמו רווית? "צריך קודם כל להיות זו שעושה עבור אחרים, שעוזרת, שמתעניינת, שתורמת. רווית לא הייתה רק לוחמת, היא הייתה לוחמת צדק. היא לא הייתה רק גיבורה שנכנסה ראשונה למבנה, היא הייתה עם לב זהב. כלומר, זו לא רק הלהימה והגבורה בשטח באותו רגע, זה גם מה שמביא אותך לשם. האישיות. האופי".

היא דיברה על הרצון להיות לוחמת? "כן, היא נלחמה על זה. אחי הגדול היה שנים רבות קצין בחיל הים והשתחרר עכשיו. עוד אח מעליה היה לוחם בכפיר ועוד אח חובש קרבי, ורווית הלכה בע' קבותיהם, היה ברור שהיא תתרום למדינה. הרי היא הייתה יכולה ללכת גם ללהקה צבאית, היה לה כיש רוח, היא שרה וניגנה מגיל צעיר והופיעה בכל הטקסים, אבל היא נלחמה כדי להיות לוחמת. היא הייתה במצבים של סכנה מתמדת, וככה הורחים היו צריכים לשים בליילה את הראש על הכתית. אבל זה מה שרווית רצתה והיא דבקה בדרך שלה והתעקשה לעשות את זה בכל מחיר".

את בועסת עליה? "חס וחלילה", ערן מיר עונה. "רווית אחתי האהובה מכל הייתה בשבילי מעבר לאחות, היא הייתה חברה טובה, ילדה שחלמתי בשבילה הרבה חלומות. אנחנו חווים קושי גדול בלעדיה, הגעגעוע שורף מבפנים, וכל אחד מתגעגע אליה בדרך שלו. זה לא פשוט, אבל אין לנו ברירה, כי לא בחרגו בוה. גם רווית לא נחרה בה, ואף אחד מהגיבורות והגיבורים שנפלו על הגנת המולדת. כולם היו צעירים, היו להם חלומות להגשים, להקים משפחות, להיות. הם לא רצו למות, ולא נורמל

סמלת שנייה רווית חנה אסייג גדלה והתחנכה באשדוד, וסיימה את לימודיה בתיכון "בית החינוך אמ"ת י"י" בעיר. מגיל צעיר אהבה לשיר, להופיע ולנגן ולקחה חלק בטקסים בבית הספר. בגיל הנעורים למדה לאפר, ותוך כדי מבחני הבגרות הקימה עסק לאיפור והלמה לפתוח סלון כלות ביחד עם חברות ילדות. כשהגיע מועד הגיוס, רווית עמדה על שלה לשרת בתפקיד קרבי. "מה אם יקרה לך משהו?" שאלה אמא, ורווית ענתה: "או יקרה, תבכו קצת ותמשיכו".

בנובמבר 2022 התגייסה, ולאחר קורס יסמ"ג (יחיד דת סיור משמר הגבול) הוצבה בורע "חותם" של החי"ל בליטחון פנים, מחזור ררום, שם אמרו עליה שהיא "לוחמת אמיתית שלא ראתה פחד בעיניים". את השבת של שמחת תורה רווית סגרה בבסיס, וכשרפצה מתקפת המאס על יישובי העוטף, הוקפצה היחידה למושב יכני הסמוך לשרדות. בדרך הספיקה רווית לשלוח הודעה לאמא: "חזרו מחבלים, תנעלו את הדלתות והחלונות... אם קורה משהו, אני אהבת אותך". במהלך הנסיעה נתקלו בחייל פצוע לצד הדרך, רווית שמה לו חוסם עורקים, עצרה רכב אורחי וביקשה שיקחו אותו לבית החולים. מאוחר יותר סיפר החייל שהיא הצילה את חייו.

הכוח הגיע ליכני, ניהל לחימה נגד המחבלים והצי ליה לדחוק אותם אל מטע היותים הסמוך. לאחר כשי עתיים של לחימה קשה, מול אש תופת ורימוני רסס, המחבלים חוסלו. מפקד הכוח סיפר: "רווית הייתה לוחמת יחסית צעירה, אבל מאוד בולטת בשטח. לב ענק, תמיד חייתה, פיזרית, כל מה שאתה רוצה בלוחמת. תפקדה כמו לביאה".

במשך חילק מפקד הכוח את הלוחמים לצוותים, והורה להם לסרוק את המבנים הסמוכים. כשהצוות של רווית לקרב לאחד המבנים, נשמע רעש. רווית אמרה למפקד: "אני נכנסת ראשונה, תחפו עליי". במי בנה הסתתר מחבל שחפס נקורת תצפית שממנה ראה כל צעד של רווית וידע שהיא בדרכו אליו. הוא ירה

אותה ליום הזה. גם פה בשכונה היא תמיד טיפלה באנשים מסביב, אם זה שכן שהבת שלו חולת אפילפסיה והגיע במצב הלילה ועמית טסה לטפל בה והצילה את חייה, או כפיגוע שנהנה בו בבארישבע והתעקשה לטפל בפצוע קשה ששכב על הכביש בזמן שכולם אמרו לה להתרחק כי האזור ממולכד. שלושה חודשים אחרי שהחיים של אותו פצוע ניצלו, הוא התקשר לע' מית וביקש להיפגש איתה ולהודות לה".

ואכן, עבור עמית, פראמדיקית לא היה תפקיד, זו הייתה שליחות של הצלת חיים, שנולדה רווקא מתוך המפגש עם המוות. כאשר הייתה ילדה, אביה רוד חלה בסרטן, ולאחר שהמחלה התמירה הוא אושפז בהוספיס בית, עמית החלה להתעניין ולהכיר מקרוב את עבודת הקורש של הרופאים, שנכנסו ויצאו מבית המשפחה בנתיבות כעת הטיפול באב. לאחר שאביה נפטר, עמית בת ה-15 החלה להתנדב במד"א בנתיבות. כיוון שסבלה ממחלה קשה - קרחת יס'יתכונית - קיבלה פטור מגיוס לצה"ל, ובמקום צבא היא התנדבה לשרות לאומי במד"א. בהגיעה לגיל 19 סיימה בהצטיינות קורס פראמדיקים, ושנה וחצי לפני הטבח הגיעה ההצעה לשמש פראמדיקית כוננית בבארי.

עמית כבר לא תגשים את חלומה להיות רופאה, אבל האומץ והגבורה שלה הצילו ועוד יצילו חיים.

סמלת שנייה רווית חנה אסייג נכנסה ראשונה

נולדה ב-15 ביולי 2004, נפלה ב-7 באוקטובר 2023, בת 19 במוחה, הותירה אחריה הורים ו-8 אחים

בפתחי המרפאה, הודפים את המחבלים, עד שנגמ'ר רה להם התמושת. או כתבה עמית למשפחתה: "הם ירו בכולם, תתפללו עלינו, תהיו חוזקים אם יקרה לי משהו. אני אוהבת את כולכם".

למחבלים הייתה שיטת פעולה שטנית. הם קודם כל ירו בגפיים, כדי לנטרל תנועה, ולאחר שהקורבן נות דיממו חזרו לתת כרור בראש ולוודא הירגה. כך היה גם עם עמית, כאשר את כל הסיט הזה שומעת אמא רחל ואחותה חביבה בשתי שיחות טלפון נפרדות עוקבות. השיחה האחרונה הייתה עם אחותה, כשהיא כבר ירויה ברגל.

"כמה שבועות אחרי, מוקדני מד"א היו פה אצלי בבית, עם מנכ"ל מד"א אלי בין, והשמיעו לי את ההקלטות שלה, מרגיעה את הפצועים ומתפקדת למופת, עד שיימח שם המחבלים הגיעו וירו לה ברגל. זו הייתה השיחה האחרונה שבה אני שומעת בלייב איך היא צורחת 'אמא תשמרי על עצמך, תסלחי לי על הכל', ואני שומעת בום, ירו בה ברגל".

כי כשהיא באה לבקר אותי ביום חמישי וכבר מהדרך אמרה לי 'אמא תכניני את השביש, אני באה לקרוע אותך', ושבנו והיא סיפרה שבשישי שבת היא צריכה להיות כוננית בבארי, ואני הגשת אמרתי פעם לא התערבתי לה במשמרות, אבל הפעם אמרתי לה 'את לא הולכת. בתבטלי את הכוננות'. והיא אמרה 'אמא, אני חייבת ללכת'. עד המעלית רופתי אחריה ושם נתתי לה חיבוק חזק. כאילו ידעתי משהו".

דמיינתם שהיא כוז אמיצה ומקצועית? "עמית הייתה בת חוקונים, גידלנו אותה במלא אהבה ופינוקים, ארבע האחיות שלה היו רבות כל יום מי תטפל ותקלח אותה. ככה היא גדלה, לידה מפוני קת, שמחה, שאוהבת לשיר. עד היום שנרצחה שאלה 'אמא, איך מכינים כוס תה, איך מכינים ביצה קשה' אבל מסתבר שהיא עשתה בית ספר לכולנו ולמדנו מי היא. עמית פשוט הייתה עמית, וכל החיים שלה הכינו

עמית מן המלאכית בלבן

נולדה ב-19 בפברואר 2001, נרצחה בקיבוץ בארי ב-7 באוקטובר 2023, בת 22 בהירצחה, הותירה אחריה אמא וארבע אחיות

עמית מן, הפראמדיקית האמיצה והגיבורה של קיי בוך בארי, מלאכית בלבן ורומת מופת שלא תישכח מלב - נלחמה כדי להציל חיים, ושלמה בחייה שלה. בכוקר 7 באוקטובר, בן הווג שלה אופיר התכונן לצאת למשמרת במד"א, בעצמו כפראמדיק, אלא שאו החלו האזעקות ואופיר הציע לעמית שייקח אותה לבית אמא בנתיבות. עמית ענתה לו: "רווקא כי מסוכן, פה אני צריכה להיות. אולי יצטרכו אותי".

משוחרת אמא רחל: "לעמית היו הזדמנויות להציל את עצמה, אם רק הייתה מגיעה אליי, אם רק הייתה נשארת בביתה שלה שאלה אף אחד לא נכנס". אלא שכאשר מחחילות להגיע ידעו על פגועי ירי, עמית לוקחת את התיק הרפואי שלה ובכפפים מגיעה למרפאת השיניים, לשם הועיקו אותה כדי לטפל בגיל ביום ו"ל, הפצוע הראשון מאש המחב' לים. במרפאה, לצד ר"ד רניאל אף אחד ז"ל והאחות נירית הנוולד'קורנפלד שניצלה, עמית נלחמה על חיי הפצועים במשך כמעט שמונה שעות. היא מתקשרת למוקד מד"א שבע פעמים ומבקשת עזרה וחילוץ. בלי ציוד, אבל עם המון תושייה, עושה ככל יכולתה כדי להציל את הפצועים, מתקינה חוסם עורקים מחולצה, מניחה קסדה מתחת לראש של פצוע נוסף, בעוד שני חברי כיתת הכוננות שחר צמת ואיתן חדר ז"ל שניצבו

אחותה של רותי: "היא לא היתה רק לוחמת, היא הייתה לוחמת צדק, היא לא הייתה רק גיבורה שנכנסה ראשונה למבנה, היא הייתה עם לב זהב. זה גם מה שמביא אותך לשם. האישיות האופי"

▲ איילה שקורי עם תמונות בעלה ובתה. "יודעת שהם איתי" צילום: גדי קבילר

▲ ג'קי וירון ויטל. "היה לה סיכוי להגיע רחוק במחקר פורץ דרך" צילום: שלוו שלום

▲ רוד ושלמה גרמאי. "אולי היא הרגישה שהיא הולכת?" צילום: אלעד גרשגורן

אביה של עדי: "שמעתי את הקרב שהתנהל בבניין הסמוך לזה שבו גרה עדי. בדיעבד הבנו שהיא זו שניהלה את הקרב. הם ניסו לפרוץ, היא השיבה באש והרגה מחבל ראשון, אבל לבסוף אנחנו"

וענני. אמא ג'קי מוסיפה: "אני צוחקת, כי השאלה הזו היא הכי עדי". הכי עדי שיערה לקרוא אנשים וסיי לספה, כשהארון שוכב עליה, ובריעבד התגלה שהם מילכדו אותה. הייתי צריכה להיזהר כבר כשפתחתי את הדלת, כי הם חיברו רימון לידית, אבל הוא היה תקול". רק אחרי שלושה ימים, כשהקרב הסתיימו והגיעו לפנות גופות מהקיבוץ, מצאו את עדי, והמשפחה קיבלה זיהוי ודאי.

עדי גדלה בירושלים, למדה בתיכון המסורתי התנחבה למען נזקקים, אהבה מוזיקה, רוקה וניגנה בסקסופון ומפוחית. בצבא שירתה ב-8200 ובאחרות עבדה בתחום הסייבר, סיימה תואר ראשון ושני בהי צניינות יתרה בהרסה כימית והייתה בעיצומו של מחקר בתחום האנרגיה הסולרית, כזה שביכולתו לת" רום רבות לאנושות, כך מעיד הפרופסור שליחה אותה באוניברסיטת ניו ג'ורדיון. החוכמה שלה בשילוב הרוח הספורטיבית, מתנחמים הוריה, עזרו לה להציל בבווקר ההוא את גנב ואשל ממותל בטוח.

"היא הייתה מנהיגה על מגרש הכדורסל בהפועל ירושלים וקיבלה החלטות בזמן אמת בניסיון שעש" תה במעבדה. ציון הגמר שלה לתואר השני היה הגבוה ביותר שניתן ב-25 השנים האחרונות בתחום, והפרז פטורים שליוו אותה במחקר בתחום האנרגיה הסולרית אמרו לנו שעברנו האובדן שלה הוא אישי, ועבורם הוא לאומי. היה לה סיכוי להגיע רחוק מאוד במחקר מאוד מתקדם ופורץ דרך עבור האנושות", מעידים ג'קי וירון במידה שווה של כאב וגאווה.

אתם מדמינים אותה באותם רגעים בממוי, נלחמת במחבלים?

רב סמל מתקדם מור שקורי הגנה על התחנה

נולדה ב־5 בדצמבר 1994, נפלה ב־7 באוקטובר 2023, בת 28 בנופלה, הותירה אחריה אמא ואחות

מור שקורי, שנפלה על משמרתה במשמרת ישראל בשבת השחורה, נולדה וגדלה בשדרות. בתום שירותה הצבאי כמ"כית, החליטה מור ללכת בדרוכו של אביה רוני ולהתגייס למשמרת. החל מאוקטובר 2017 שיי רתה במחוז דרום, תחילה בתחנת אשקלון ולאחר מכן

בתחנת שדרות, שם נהרגה. את בן זוגה, רוד, הכירה בתחנת המשטרה. במאי 2023 קיבלה ממנו הצעת נישואים מגברים מסביבה ונלחמת. ואני בטלפון אומי רת לה 'מור תחבאי, אל תהיי גיבורה'."

אותו איש שב"כ הוא גם זה שסיפר לאיילה על הרגע שבו הכרוד הרג את בתה הגיבורה. "הוא אמר לי שב" רגע שהצפץ ירה בה, היא לא סבלה. היא רק אמרה 'איי, ווהו'."

רס"מ רוני שקורי ז"ל, אביה של מור, נרצח בפיוגוע ירי סמוך למחסום תרקומיה קצת פחות משנה אחרי שבתו נהרגה. "11 חודשים אחרי שמור נפלה, גם בעלי דופק לי ברו", ואמרת איילה. "היו לי שתי בנות ובעל, ועכשיו צריך לחיות בשביל היש, בשביל שתי הנכרות שלי והבת הבכורה שלי ספיר. אני יודעת שרוני ומור מצב הפצועים כשהם נצורים על הגג, ונלחמת עד שאולה לכולם התמושת."

כרגע של הפוגה התקשרה לאמה ואמרה בקור רוח: "אם קורה לי משהו, תדעי שאני אוהבת אותך, אני אוהבת את אבא, ותשמרו על ספיר". לאחר מכן דיקלמה את "שיר למעלות", אמרה "שמע ישראל", והושיעה התנתקה. בצהרי השבת, לאחר קרב קשה בן חמש שעות, רס"מ מור שקורי נהרגה בהגנה על תחנת שדרות.

"מור גיבורה. סיפרו לי איך היא תיפקדה בגבורה ובאומץ עילאי, איך היא דאגה להכל", אמרת אמא איילה הגאה. "איך מגדלים ילדה כזו? היא הייתה ילדה עצמאית מגיל קטן, התעקשה לעשות הכל בדרך שלה והכל בעצמה. אחרי שהיא נהרגה, סיפר לי איש שב"כ שהיה על הגג שמור הצילה את חייו. הוא סיפר לי שראא את כל הגברים מתחבאים מאחורי המוגנים, ומור, איך שהבחינה בו פצוע, עם רם ניגר מפוי ומורה על לה רגל אחת, יצאה אליו. הוא ניסה לשכנע אותה לה: תחבאי, אבל מור הבחינה במצבו הקשה ומיהרה לטפל בו."

סמל ראשון שי גרמאי בין שורשים למדינה

נולדה ב־16 בפברואר 2004, נפלה בג'וני ב־7 בינואר 2024, בת 19 בנופלה, הותירה אחריה הורים ושלושה אחים

מור אומרה לך שהיא פוחדת? "לא אמרה שום דבר על פחד, רק נתנה לי כל הזמן הוראות עם מי לרבר ולמי להתקשר. היא אמרה לי

שי גרמאי גדלה והתחנכה בכרמיאל. כשהייתה בת עשר נרשמה לחוג ללימודי השפה האמהרית במט" מטפלת בגברים מסביבה ונלחמת. ואני בטלפון אומי רת לה 'מור תחבאי, אל תהיי גיבורה'."

אותו איש שב"כ הוא גם זה שסיפר לאיילה על הרגע שבו הכרוד הרג את בתה הגיבורה. "הוא אמר לי שב" רגע שהצפץ ירה בה, היא לא סבלה. היא רק אמרה 'איי, ווהו'."

רס"מ רוני שקורי ז"ל, אביה של מור, נרצח בפיוגוע ירי סמוך למחסום תרקומיה קצת פחות משנה אחרי שבתו נהרגה. "11 חודשים אחרי שמור נפלה, גם בעלי דופק לי ברו", ואמרת איילה. "היו לי שתי בנות ובעל, ועכשיו צריך לחיות בשביל היש, בשביל שתי הנכרות שלי והבת הבכורה שלי ספיר. אני יודעת שרוני ומור מצב הפצועים כשהם נצורים על הגג, ונלחמת עד שאולה לכולם התמושת."

כרגע של הפוגה התקשרה לאמה ואמרה בקור רוח: "אם קורה לי משהו, תדעי שאני אוהבת אותך, אני אוהבת את אבא, ותשמרו על ספיר". לאחר מכן דיקלמה את "שיר למעלות", אמרה "שמע ישראל", והושיעה התנתקה. בצהרי השבת, לאחר קרב קשה בן חמש שעות, רס"מ מור שקורי נהרגה בהגנה על תחנת שדרות.

"מור גיבורה. סיפרו לי איך היא תיפקדה בגבורה ובאומץ עילאי, איך היא דאגה להכל", אמרת אמא איילה הגאה. "איך מגדלים ילדה כזו? היא הייתה ילדה עצמאית מגיל קטן, התעקשה לעשות הכל בדרך שלה והכל בעצמה. אחרי שהיא נהרגה, סיפר לי איש שב"כ שהיה על הגג שמור הצילה את חייו. הוא סיפר לי שראא את כל הגברים מתחבאים מאחורי המוגנים, ומור, איך שהבחינה בו פצוע, עם רם ניגר מפוי ומורה על לה רגל אחת, יצאה אליו. הוא ניסה לשכנע אותה לה: תחבאי, אבל מור הבחינה במצבו הקשה ומיהרה לטפל בו."

מור אומרה לך שהיא פוחדת? "לא אמרה שום דבר על פחד, רק נתנה לי כל הזמן הוראות עם מי לרבר ולמי להתקשר. היא אמרה לי שבע לניחום אבלים ושי הייתה צריכה לרדת בחיפה."

אמה של מור: "היא אמרה לי 'תתקשרי לתחנה ותגירי להם שאני בגג השמאלי ושעומדת להיגמר לנו התחמושת', וזה תוך כדי שהיא מטפלת בגברים מסביבה ונלחמת. ואני אומרת לה 'תתחבאי, אל תהיי גיבורה'."

אביה של שי: "זה דור שהוכיח את עצמו, שמשרת את המדינה מכל הלב. מי שמדברים על כך שלא יהיו חיילות ולוחמות, אומרים דבר פרימיטיבי. כולנו רואים את גבורת הלוחמות, העולם בנוי קודם כל מהאישה"

האנשים שיכולנו להיות

מנציחים ומחכים לקול שלא יחזור

אלקנה יהודה ספו אהב מאוד לבשל ורצה לשתף אנשים בתשוקה שלו לאוכל. המשפחה דואגת לכך שזה יקרה, במקום על שמו שהיא מפעילה

רס"ל (מיל')
אלקנה
יהודה ספו

לוחם בחטיבה 261
נפל בגיל 25, 22.1.24

אלקנה לא היסס, וב-7 באוקטובר לבש מדים וירד דרומה. במהלך פעילות מבצעית של הגרוד באזור מחנה הפליטים אל-מע'אזי שבלב הרצועה, הוא נהרג באסון קריסת המבנים.

תגידו, זה לא קשה? אני שואלת את רחל ואליו ספו, הוריו של אלקנה, שפעמיים בשבוע, בשני ורביעי, מתייצבים בתחנת הולק שבקריית-ארבע ומחלקים בחינם אוכל עם להיילים ואנשי כוחות הביטחון. הם מגשימים ב"גן אלקנה" את החלום שטיפח בנם, שאהב לבשל ואהב לאכול. הוא רצה ללמוד את התחום, לפתוח מסעדה - ויש מי שמספרים שגם רצה להקים פורטראק ולפנק חיילים באהבה. מתוך הכאב, המשפחה והמעגל הקרוב הקימו את עמותת "יד אלקנה", שלדברי אנשיה "ממשיכה את דרכו ואת רוחו של אלקנה: נתינה, אהבת אדם ואהבת הארץ".

בתחילת הדרך הכוונה הייתה להפעיל פורטראק נייד שיי עבור בין בסיסים, אך לשם כך יש צורך ברכב גדול והשקעה כספית משמעותית שכרגע אין - אז הם הלכו בינתיים על גן אלקנה, שהסוערים מגיעים אליו. המנות אישיות עם העדפות ספציפיות של החיילים הרבים המגיעים בקביעות, הרטבים והתוספות הם כולם מעשי ידיו של אליו.

בפריו הגענו לכרמיאל, אחר כך לירושלים והתמקמנו בקדריית ארבע. מקום קטן וחם. כל ששת ילדינו הם צברים מבטן ומלידה, ארבעה בנים ושתי בנות, ברוך השם. הבנים שירתו כלוחמים, הבנות בשירות לאומי. ראובן, שי, הלל, שיראל, אלקנה ותפארת. והשולחן תמיד מלא באוכל.
אלקנה, בוגר תלמוד תורה במערת המכפלה, לאחר מכן ישיבה תיכונית ולבסוף עמית ירושלים, היה בן 17 כשהתחיל לעבוד במסעדה במחנה יהודה. "הוא התקדם יפה, וכשקיבל הצעה לניהול סניף חדש היה עליו לבחור בין גיוס לצד"ל לבין תחילתה של קריירה מבטיחה", מספר האב. "אלקנה התלבט, בא להתייעץ ואמרתי לו, 'תראה, אני לא עשיתי צבא, לצערי הרב. הייתי בן 24, לא הכרתי את השפה. אבל האחים שלך, כולם עשו צבא. ראובן בכפיר, שי בגבעתי והלל כשריון. אם לא תעשה צבא, מה תספר לילדים שלך?'
אלקנה בחר. כשגילתה, להפתעתו, שצה"ל נתן לו פטור, המום ומופתע החל להילחם על זכותו לעמוד לצד אחיו ודבריו ולהתגייס. הוא הריץ מכתבים וביקש ממי שהכירו אותו לכתוב המלצות. והוא הצליח - חטיבת גבעתי, גרוד שקר, לוחם.

"אני שמח שהחיילים נהנים ומבטיחים", מסכם אליו. "אבל בתוך ה'סבבה' וה'תודות' האזוניים שלי מחפשות את הקול של אלקנה. בגינאה המשונית, שם עבד כמאבטח אישי של הנשיא, הצרפתית שלו השתפרה. וכשאכל את הקוסקוס של אמא שלו ואת הקציצות של שבת הוא אמר לה, 'וואי, ממו, קס קסה בון'. בעברית זה: וואי, אמא, זה טעים נורא".
המשפחה מסכמת: "כל מי שרוצה לקחת חלק, לתרום או לסייע - ברוך הבא להיות שותף בהמשך הדרך, כדי שנוכל להרחיב ולחזק את הפרויקט החשוב הזה ולהמשיך להפיץ אור, אהבה ונתינה".

פרויקט מיוחד: איורי AI מפייחיים חיים
בחלומות הגדולים של הנופלות והנופלים,
צובעים את הפנטזיות שלעולם לא יוכלו
להגשים ומלמדים אותנו מי היה האדם הייחודי,
מה רצה להשיג - ואת מי העולם הפסיד
להכיר את האובדן עם צביטה חדה בלב

הגאונה ממכון ויצמן

אושר שמחה ברזילי בנתה לעצמה מסלול מוקפד כדי להפוך למנתחת מוח, והותרה מאחוריה תיעוד מפורט וכואב של 19 שנותיה

סמל אושר שמחה ברזילי

סמב ציית באוגדת עזה נפלה בגיל 19, 7.10.23

אושר תפסה פיקוד במהלך חזירת המחבלים למוצב נחל עוז, כיוונה את הכוחות בבסיס ואת אלו שיצאו להגן על היישובים, וסירבה לעזוב את חברותיה בחמ"ל. תיפקדה למופת לאורך זמן עד שנפלה.

כשנולדה, הוריה קראו לה אושר "נגלל האושר שהביאה למשפחה", מטפרת האם תיקי. "ככה זה בפרק ב'. ליאור הגיע עם בן ובת, אני הגעתי עם בן ובת, ואושר הייתה בתנו המשותפת הראשונה. כל ארבעת אחיה כירכרו סביב התינוקת היפהפייה שהגיעה הביתה, מי יאכיל אותה ומי יטפל בה, והיא זו שאיחזה את כולם מאחיים ללמחצה למשפחה אחת. את השם השני שמופיע בתעודת הזהות שלה, שמחה, נתנו לה על שם סבתא שמחה שנפטרה, חמותי. לימים, כשליאור ואני הבאנו לעולם בת נוספת, האושר הוכפלה. קראנו לה חן הנה, על שם הסבתא השנייה".

כבר בגיל הגן התבלטה אושר בכישרון הצידור ("ציורים שלה נתלו במוזיאון של מוזקרת בת"י") ואובי חנה כילדה מחוננת. "בתיכון היא למדה בכיתה מודיעית, חמש יחידות, וסיימה בהצטיינות יתרה", מטפרת אמה, "ובמקביל היא למדה מודעי המוח במכון ויצמן. משם בא לה החלום להפוך למנתחת מוח".

נירוברירונגית.

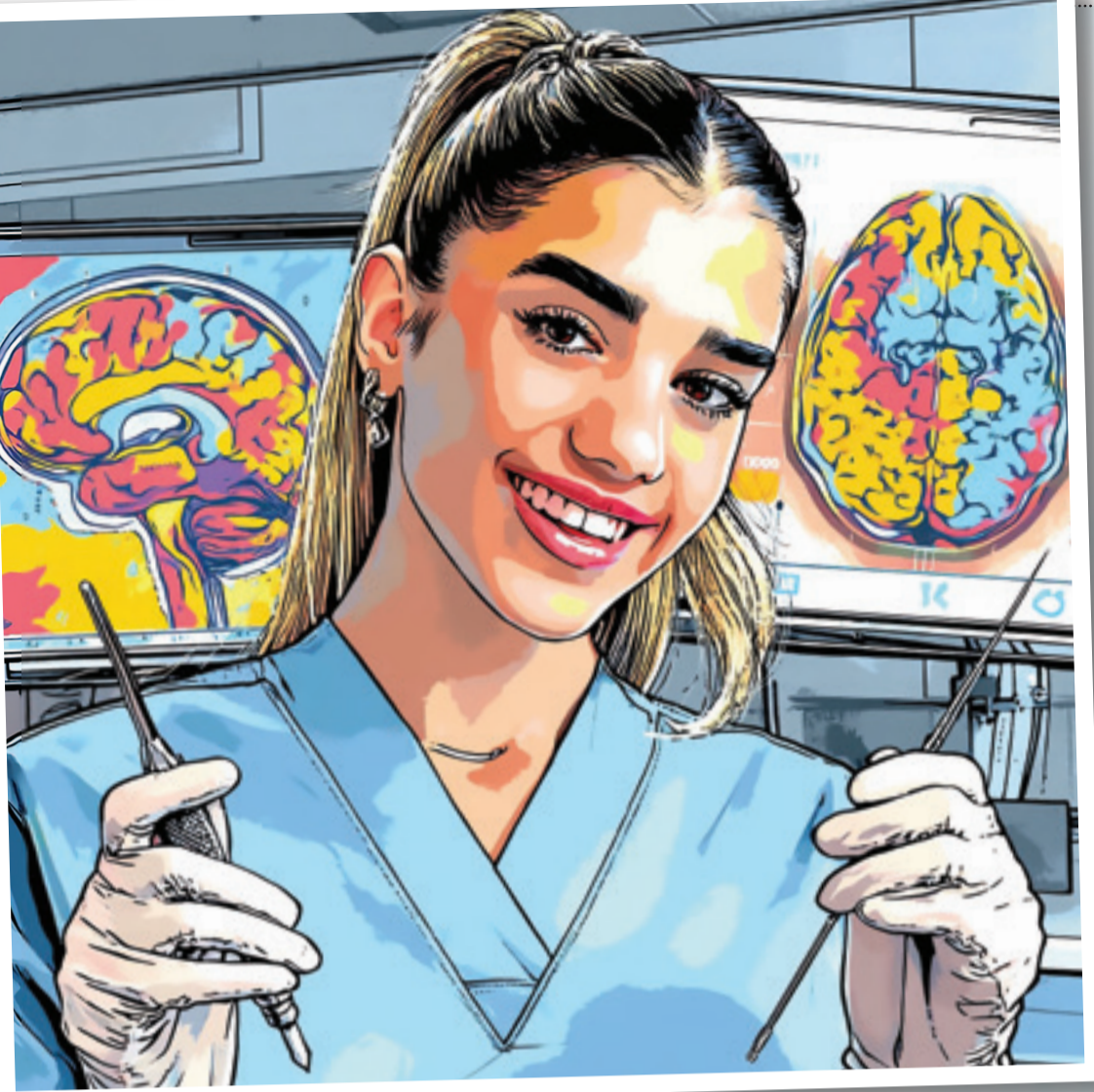
זאת ההגדרה, אבל אושר ריברה על 'להיות מנ' תחת מוח'. היא חלמה ללמוד רפואה ומגיל צעיר קרעה את עצמה כדי לעמוד בתנאי הקבלה. במשך ארבע שנים היא התנדבה בניידת טי' פול נמרץ של מר"א, כתבה את ספר ההדרכה של מר"א וגם הכשרה חניכים. היא ניגנה בפסנתר וגיטרה ויוקלילי, היא ציירה ואיפי' רה, הכל בעת ובעונה אחת, וגם טיילה. היא תיפקדה 12 יעדים שעשתה בארבע שנים. הכל היא תיעדה ושמרה".

למדה? "אני באמת לא יודעת", מודה אמה. "ככל פעם

לצייר את העולם על הגוף

אייתי יהודה היה אמן בחסד עליון, שלא נתן לאף אחד לכבות לקעקועים ו"לצאת כל בוקר לעבודה בשמחה"

שעברנו דירה היא כתבה על הארגונים שלה 'אושר בר' וילי, נא לא לגעת', או לא נגענו. רק אחרי שפתחנו את הארגונים גיליתי שהיא שמרה כל תיעוד מחייה, מחברות ומכתבים מכתיה א', אושר השאירה לנו מוזיאון בן 19 שנה שכולל גם סרטונים שלה בצניחה ממטוס, בגלישה בבאנג'ים מצוקים, בצלילה, ברכיבה על סוסים. לא היה משהו שהיא לא טעמה. כל החברות שלה אמרו 'הלואי שנדיה כמו אושר היפהפייה, חצי מרוקאית-חצי תימי נייה, וכמו אושר הגאונה'.

שעברנו דירה היא כתבה על הארגונים שלה 'אושר בר' וילי, נא לא לגעת', או לא נגענו. רק אחרי שפתחנו את הארגונים גיליתי שהיא שמרה כל תיעוד מחייה, מחברות ומכתבים מכתיה א', אושר השאירה לנו מוזיאון בן 19 שנה שכולל גם סרטונים שלה בצניחה ממטוס, בגלישה בבאנג'ים מצוקים, בצלילה, ברכיבה על סוסים. לא היה משהו שהיא לא טעמה. כל החברות שלה אמרו 'הלואי שנדיה כמו אושר היפהפייה, חצי מרוקאית-חצי תימי נייה, וכמו אושר הגאונה'.

"אמא, אני סגור, אני זמר"

שאולי גרינגליק הספיק לעבור אודישן ראשון בדרך לאירוויזיון לפני שנפל. המשפחה ממשיכה לשיר יחד

ר ותי וצביקה גרינגליק מודעים לעשרה תינוקות שהוריהם בחרו לקרוא להם שאול, כשם שני, על שם השלישי מבין חמשת ילדיהם שכבש את "הכוכב הבא" שופטים וקהל כאחר. אבל כשרותי מחבקת את אור-שאולי, הנכד הרנדש שלה, השני במספר ("תינוק חמודי עם רוח טובה") היא אוסרת על עצמה לערוך השוואות בין שני ה"שאולים" שלה.

אני לא שם, ואולי לעולם לא אגיע לשם, היא הדפנת את הזכרונות שקמים עליה מכל צד דווקא כשאור-שאולי נמנם בחיקה. "יש מחשבות שאני חייבת להרחיק כדי שאוכל להיות סבתא בלי עכ" בות, כמו שאני אהבת".

שעתיים לפני שאחותו של שאולי, מיכל, גם היא זמרת ויוצרת מחוננת, נכנסה לחצר הלידה, היא החליטה שזה היגע להוציא שיר חדש לרשת. את "לוח זיכרונות" ("אין אותך, ואין אותך ואין אותך") היא כתבה לאחיה. עקב טילי מלחמת איראן השנייה השיר עלה רק שבוע אחרי טקס ברית המילה של בנה הבכור. אולי זה יותר מציי" רוף מקרים, אין לדעת.

שאולי, לדברי אמו, היה זמר מלידה. "מגיל שש הוא היה שר עם אבא שלו בבית הכנסת, בימים הנוראים, ואחר כך הצטרפו גם אחיו. 300 מתפי' ללים היו בבית הכנסת והילד עמד ושר בביטחון, בקול אלוהי. והוא היה פרפורמר ממדרגה ראשונה. מגיל אפס שאולי אמר שהוא יהיה זמר ולא התלה" בנו מהכיוון הזה. צביקה היה שואל אותו 'מי יביא פרנסה הביתה אם תהיה זמר?' בחור מוכשר וחכם, למה שלא ילמד?".

היא זוכרת את רגע האמת. "כששאולי חזר מהטיול הגדול שלו בדרום אמריקה, הרבר הרא" שון שאמר לי היה 'אמא, אני סגור, אני זמר'. לא נראה לי 'שכוכב הבא' הייתה משאת חיו מאז ומתמיד, אבל הוא הבין שזאת דלת כניסה מהירה, ומהרגע שהחליט הוא לא ראה בעי' ניים. לא שהיה לו הרבה זמן. בעודו מתאמן ומתכוון לאודישן הראשון פרצה המלחמה".

אמו של שאולי, מנחת הורים במקצועה, בטוחה שהוא היה משחק אותה בענק. קוטף את המקום הראשון, גם בוכות מעריצות שסימנו אותו כנסיך החלומות, סט לאירוויזיון ומנצח. "הכל במכה אחת", היא קורנת, "אבל אין לי מושג מה הוא היה בחדר

שלי ברשותי. רבנו על זה, כעסתי עליו מאוד. נכון, הגוף שלך ברשותך ואתה כבר ילד גדול, אבל מה איתי? ומה עם הקשר המיוחד שבנינו? הרי ביום הול' דתי 32 קיבלתי במתנה תינוק חייכן. אותך".

הרחף של איתי לעולם הקעקועים נבע, לדברי האם, מכישרון הצידור שלו. "הוא למד בכיתה אמנות, תמיד הייתה לו מחברת בהישג יד, הוא צייר את סבתא עלי' זה, הציורים שלו קישטו את מסדרונות התיכון. אני מבקשת ממך לכתוב שאיתי היה אמן בחסד עליון. זה מה שאמרו עליו. צייר ברמה גבוהה".

תתפרנס מקעקועים? איתי הקשיב לי ושמע אותי, אבל הייתה לו תשובה קבועה. 'אני רוצה לצאת כל בוקר לעבודה בשמחה ועם חיוך'. כשהתקרב מועד השחרור שלו ממש נלחצתי מפני שאיתי החליט לפ' תוח סטודיו לקעקועים בחדר של עדי, אחותו. הוא אמר לי, 'בבוקר את תלכי לעבודה וכל 'מגולח' הראש, ככה הוא קרא להם, 'בואו אלינו'. סליחה, זה לא הבית שלי?".

הציורים המרהיבים של איתי יהודה, שהוצגו בתערוכות (בבניין עיריית ראשון-לציון ובבית יד לבנים), הפכו לקעקועים שאומצו על ידי בני משפחתו וחבריו. "ככה הם מנציחים את איתי", היא מסכמת.

ואת? "אני בחיים לא אעשה קעקוע, אבל אני שמחה לראות שאיתי ממשיך להיות ררך הציורים שלו, שנצברו על גופם של אנשים רבים".

סרן שאולי גרינגליק קצין בחטיבת הנח"ל נפל בגיל 26, 26.12.23

שאולי נאבק כדי להצטרף למלחמת הרבות ברזל בימיה הראשונים, עד שגויס למילואים. למרות ניסיונו, שובץ כקשר מ"פ אך שמג בתפקיד. הוא נהרג יחד עם מפקדו וחברו הטוב שי שמרזי בקרב בדרג' תופאח

סמ"ר איתי יהודה

לוחם בחטיבת גבעתי נפל בגיל 21, 31.10.23

איתי ומחלקתו נלחמו בכפר עזה ביום המתקפה, ולאחר מכן החלו בהכנות לכניסה לעזה. בסוף אותו החודש, מחבל שיגר טיל נ"ט לעבר נמ"ר בצפון הרצועה. איתי נהרג לצד עשרה מחבריו ששהו בכלי.

סמ"ר עוז דניאל

לוחם בגדוד 77 נפל בגיל 19, 7.10.23

עוז היה חלק מצוות טנק מספר 3, אחד מסמלי המלחמה, שהוצב ליד קיבוץ ניר עוז. בזמן הלחימה הטנק נפגע והושבת, וכל הצוות נלקח בשבי. עוז נהרג במקום כאשר ניסה להיאבק במחבלים, וגופתו נחטפה לעזה.

לקרוע את הבמה

עוז דניאל לא רק ניגן בגיטרה, "בדם שלו זרמו צלילים", מעידה אמו. החברים שלו ממשיכים את המנגינה

ההתחיל בתפילה. "מגיל צעיר, הרבה לפני שהתחתנתי, הלמתי על תאומים", מספרת מירב דניאל, "אנחנו שומרי מסורת, ואהבתי לשמוע את 'אשת חיל' שבעלי שר לי בערב שבת. אהבתי במיוחד את הפסוק 'עוז והדר לבושה'. התפ-ללתי לקדוש ברוך הוא שיוכה אותי בתאומים, להם אקרא עוז והדר. אבל לא שיתפתי אף אחד בחלום הזה, אפילו לא את אמיר, בעלי. זה היה החלום שלי, וכשהאולטרסאונד שיקף שני שקי היריון, ידעתי שאלה יהיו שמותיהם. לשמחתי, בעלי שיתף פעו-לה."

היא זכתה ב"לירה טבעית, חווייתית ומדהימה". עוז הגיע לעולם 12 דקות אחרי הדר, שהוכתרה כאחותו הגדולה. בגיל הדר, הם משכו מבטים בגלל הדמיון החיצוני ביניהם. עם השנים, הדר מיון החיצוני פחת ובאופי הם היו שונים זה מזה לחלוטין. זה המשיך בכיתה ג'. "השפנו את שניהם לחוג מוזיקה. שניהם חתרו בגיטרה. בסוף השנה הרא-שונה הדר החליטה לפרוש ועוז, בניגוד אליה, החליט להמשיך ויותר מזה, לתת בראש. בה-תחלה דווקא לא ניבאתי לו עתיד מזהיר כמו יוקאי מפני שהוא לא פרט על המיתרים, הוא

להגיע ל-NBA, לא רק כאוהד

עמית הוד זיו עזב את הכדורסל כדי להתגייס לקרבי, ותיכנן לחזור למגרש באזרחות. עכשיו אחיו ואחותו נותרו לצפות במשחקים, שומרים על החלום שלו חי בלב

לחץ עליהם בעוז. השבתי שבנגינה שלו אין מספיק רגש", אמו מכה על חטא. עוז, לדבריה, לא נבהל מהביקורת. "הוא היה טור טאלי ונחוש. כשהציב לעצמו מטרה הוא עשה את המקסימום של המקסימום כדי להשיג אותה. הוא למד במגמת מוזיקה בתיכון 'גליל' בכפר-סבא, ומשנה לשנה השתבחה. הוא לא היה גיטריסט חובב, אלא גיטריסט נשמה שניגן בכל רמ"ח אבריו. הוא ניגן בהרכב המוביל של מגמת המוזיקה והצטרף, עם הגיטרה החשמלית, להרכבים נוספים. הוא ניגן בכל הסגנונות, אבל הואנר האהוב עליו היה רוק. כמה שיותר כבד. הוא העריץ את סלאש, הגיט-ריסט של גאנז אנד רוזס. לרמה שלו הוא שאף להגיע."

את הלום חייו עוז תימצת בארבע מילים. "לפוצץ במות בארץ ובעולם". והוא הלך בשביל ששיריטט לעצמו. "מגמת מוזיקה, עשר יחידות במוזיקה, ברטיטל הוא קיבל 100 עגול. הבחנים הוקסמו ממנו. הוא תיכנן ללמוד ב'רימון' ישר אחרי השחרור, ומשם להתחיל את המסע שלו כמוזיקאי בארץ ובהמשך בעולם. הוא לא ראה שום אופציה לשום עיסוק אחר. כאילו שברם שלו זרמו צלילים."

ארבע הגיטרות שבחרו, שלוש חשמליות ואחת אקוסטית, היו אהבת חייו. עוז ניגן את עצמו לרדת עד שפקע אחרון המיתרים. מאז, אמו לא מרברת על הנצחה, אלא על הנכחה, "מפני שאנחנו תמיד חשים את עוז איתנו, בכל יום ובכל שעה ודקה. בתיכון שלו מתקיים ערב להנצחתו, והרכבים שור נים מנגנים קטעי סולו שעוז אהב לנגן, כמו 'דונט קריי' של גאנז אנד רוזס. בנוסף, חברים שלו התא-חרו לפרויקט ששמו 'המנגינה של עוז'. הם צילמו קליפ מדהים ושילבו בו את הגיטרה של עוז. אני שומעת אותה בוקעת מהמסך. זה ביוטיוב". חיפשת. נכנסתי. נגנבת. איזה מלך. היה.

להציל את הנשרים

נתנאל הרשקוביץ לא היה רק איש כספים ברשות הטבע והגנים - כל היופי שמוחוץ למשרד היה זה שקסם לו באמת

נתנאל הרשקוביץ הי"ד, שהיה חשב ומנהל אגף הכס-פיים ברשות הטבע והגנים, היה "דואה חשבון לא קלאסי". לירון אשתו מספרת: "נתנאל לא ראה את עצמו יושב במשרד אפרורי ומנהל כספים. הוא תמיד חיפש מקום עבודה עם ערך מוסף שבו יוכל לתת מעצמו ומערכיו. "כשהגיש מועמדות לתפקיד מנהל אגף הכספים של רשות הטבע והגנים, נתנאל הרגיש חיבור מיוחד לת-פקיד והסביר 'זה מה שהלב שלי בחר'. הוא נבחר מבין מועמדים רבים, ובשנתיים האחרונות לחייו חרש את הארץ לאורכה ולרוחבה כדי להכיר את האנשים שבשטח וללוות מקרוב את הפרויקטים שמשועים לדהיפה. עמי-תיו לעבודה ידעו שהוא אחר שמזו עניינים ושהוא זה שיצליח להוציא לפועל את מה שנתקע". שלושת ילדיהם - נעם, איתמר ואורי - גדלו על מסורת של אהבת הארץ. רור שלישי לחובבי טיולים. ימי השישי שלהם הוקדשו לא פעם לטיולים משפחתיים, לשמורת טבע ומקומות מיוחדים בארץ. תמיד היה ברכב של אבא את כל הציד לטיול ספונטני. מערב לכיף הגדול שהיו בטיולים עם אבא ואמא, תמיד היה סיפור על העבר והמרי-רשת של המקום שבו מטיילים. נתנאל האמין שאת ארץ ישראל מכירים דרך הרגי-ליים והינך גם את ילדיו לאהבה המיוחדת שלו למור-לדת. הטיול האחרון שלהם, בקיץ תשפ"ד, לשמורת הצבים שבחוף פלמחים, היה מרתק. אבא לקח את אמא והילדים לצפות בבקיעה הנדירה של צבי הים. יש כאלו שלא מצליחים להגיע לים, הסביר המרדכי, שלושת ילדי הרשקוביץ נרתמו למשימה. הם ליוו את הקטנים את אהבת הטבע והארץ בכל הודמנות.

רס"ן נתנאל הרשקוביץ

סגן מפקד פלוגה ביחידת טיוע מנהלת נפל בגיל 37, 10.10.24

נתנאל יצא לסבב המילואים השלישי שלו בשנה הראשונה של המלחמה, ובמהלך ביתור ג'באליה, מטען צד התפוצץ על האמר שבו נסע יחד עם שניים מחבריו. כל השלושה מצאו את מותם בתקרית.

עם, הייטקיסטית שעובדת מסביב לשעון, לא תמיד מוצאת זמן פנוי לטלוויזיה. שידור רי הספורט הם לא בהכרח בראש סדר העדי-פויות שלה, אבל כשיש משחק NBA בשעה סבי-רה, משהו גורם לה לעצור. ולשבת. ולצפות. זה לא כמו פעם, כשהייתה מביטה מהצד באחיה עמית, כדורסלן ברם שחי ונשם את המגרש וחלם לטוט אחרי הצבא להרעי מקרוב ללוס-אנג'לס לייקרים. היום, כשיש משחק כזה, היא פשוט מצט-רפת לספה בסלון אל יאיר, אחיה הצעיר. הכדורסל תמיד היה השפה המשותפת של עמית ויאיר. ימרומי שני המטרים שלו, יאיר ממשיך לעקוב אחרי הליגה באריקות. נעם והוא יודעים שעמית הרחיק לכת בחלומו הפרטי: הוא לא רצה רק לצפות מהביסא, אלא לשחק בליגה של הגרר לים ביותר. כשהם צופים בשידור, הם רואים אותו שם - עולה לפרקט, נלחם על כל כדור. עמית היה פצצת אנרגיה בגיל שש, כשאמא גלית הציבה סל בחצר האחורית של ביתם בראש-העין. היא חיפשה תעסוקה לבנה האמצעי, וכשנ-כנס לשגרת אימונים הוא סחף אחריו גם את יאיר. אבא גיא אפילו הפתיע את שני בניו בטיסה ספר-נטנית למילאנו, לגמר היורוליג שבו ניצחה מכבי ת"א. עמית, 1.85 מ', היה הקפטן של עירוני ראש-העין, ובנוער של מכבי פ"ת שיחק כרכז. קראו לו "מכונה", ועמית - כביטוי מדויק למי שהיה ולמה שבאמת הרגיש - קיעקע על שריר ורועו הימנית

ארבע מילים, "נו פיין - נו גיין", שהפכו למוטו של חייו. הוא האמין בכל ליבו שהי-כאב מחשל ושללא כאב אין הצלחה. "הכיניו 'מכונה' לא העליב אותו", מספרת נעם, "מפני שעמית הוכיח שהוא כמו מכונה עם לב. פעם, בזמן משחק מעולה, כשהמאמן סימן לעמית לעלות, עמית אמר לו, 'אנחנו גם ככה מנצחים, תן לילדים האחרים לשחק'. כזה הוא היה". למרות שהגיע למונים לנבחרת ישראל, עמית בחר לוותר על מעמד של ספורטאי פעיל לטור-בת שירות קרבי משמעותי. "הכדורסל יחכה לי", הסביר תמיד. הוא צדק - הכדור לא עזב אותו מעולם. אפילו במושב שתולה שבגליל המערבי, שם פיטרל עם הצוות, הוא תועד מקפץ על קצות האצבעות עם כדור ביד. השאיפה שלו הייתה לחד-וור למשחק המקצועני מיר עם השחרור. "לאמא", מספרת נעם, "הוא הבטיח שאחרי שיגשים את חלום הכדורסל, הוא יחזור ארצה ויגור בצפון-בבית קטן עם דשא ירוק, כלב ונרנדה". לפעמים, תוך כדי צפייה משותפת, יאיר מבחין שנעם בכלל לא מרוכזת במסך. "למה את מסתכ-לת למעלה?" הוא שואל. נעם מחייכת אליו. "בגלל עמית, שכתב בס' טטוס שלו באינסטגרם, הוא כתב: 'לא תמצא קשת בענן אם תביט למטה', אז אני מחפשת - גם את הקשת, וגם אותו".

רב"ט
שירת ים עמר

בקרית איסוף
יבשתית בחיל הגנת
הגבולות
נפלה בגיל 19,
7.10.23

שירת ים הגיעה
למוצב נחל עוז רק
יומיים לפני פרוץ
המלחמה, ובאותה
שבת הייתה בבסיס.
הקשר האחרון שלה
עם בני משפחה
היה סמוך לשבע
בבוקר, בעת שהייתה
במיגונית עם
חברותיה. היא לא
יצאה ממנה בחיים.

כשהאור של הבית כבה

שירת ים עמר "הייתה מצוירת
חלומות ותופרת אותם", לפי
אביה, שרוצה להקים חווה
טיפולית לזכר כל הגיבורות

עוד ארוכה הדרך, אבל משה עמר,
שעבר הסבה מקצועית והפך ל"עובד
הנצחה" של בתו התצפיתנית, כבר
רואה בעיני רוחו את התוצאה. "חזות גיבורות",
זה יהיה שמו של המרכז הטיפולי שיקים במסגרת
מיזם עצמאי של הורים שכולים. נכון לעכשיו,
הרעיון בחיתוליו. לרבריו, "המיקום עדיין לא
נקבע, ועוד לא התחלנו בגיוס כספים, אבל לחווה
הזאת, שתוקם לזכר כל הנופלות, יגיעו הפוסט-
טראומטיים של צה"ל. הם יטופלו בסדנאות מדי-
טציה ויוגה ואיוון וגם באמצעות בעלי חיים.
מקום קטן עם נשמה שאליו הייתי מפנה את ימי
שלי, אילו לא נצחצה במיגונית. מי ששרד,
במובן של נשאר בחיים, חייב לקבל סיוע על
מנת להחלים, או לפחות להתאושש".
המילה "גיבורה" מתאימה לשירת ים, שהי
צילה חברות ב-7 באוקטובר. כולם קראו לה
"מי", אבל בחוכמת הבריוער אביה מעדיף
לנקוב בשמה המלא, שירת ים. "השם המלא
התאים לה כמו כפפה", הוא מנגמק. "היא הייתה

בתו של משה, זה שמי, והיא הייתה ילדה שחצתה
ממדים. שירת ים שלנו, בת יחידה בין שני בנים,
הייתה האור של הבית. היא הייתה השמש. מלאת
צבע וחיים ותמיד מחויבת. מאז 7 באוקטובר, הבית
שלנו נראה כמו הצד האפל של הירח".
שירת ים, שגדלה בשרות של כפר מעש, התי-
חנכה בקריית-אנו והייתה פעילה בצופים, "היא
גם צללה וצנחה וטסה לחו"ל לבר. גם אני התחלתי
תי לנדוד בגיל צעיר", מעיד אביה, "והיא רצתה לא
לחוות את זה לפני הצבא. היא מילצרה באולם
אירועים וגם במסעדת 'עונב בכפר' באור-יהודה,
הסכה כסף וטסה לרוודס כמו גדולה. את החוויות
שמעתי מפיה על רקע מכונת התפירה".
ימי חלמה להיות מעצבת אופנה ואביה מספר
בלקוניות ש"היא תפרה לעצמה כל מיני שמלות
ובגדים". אני מציעה לצרף לשיחה את אמה, קרן
אור עמר, כדי לפרט ולהרחיב. "אמא שלה לא
מסוגלת לדבר עליה", אומר אביה בקול חנוק.
"שירת ים הייתה מצוירת חלומות ותופרת
אותם".
את השמלה הלבנה שחלמה לעצב לעצמה
הוא אפילו לא מסוגל לדמיין. "מה אני מבין",
הוא מצטרק, "אבל אני יודע ששירת ים רצתה לא
להתחתן ישר אחרי הצבא. היא אמרה, 'אבא,
אין לי ראש לשתויות'. כמה חודשים לפני ה-7
היא נפרדה ממי שהיה בן הזוג שלה".
ולרגע, רק לרגע, חוזר לו האור לעיניים.
אולי כדאי להוסיף סדנת תפירה למערכת
הפעילות של "חזות הגיבורות". לתפור
חלומות זה מגיע.

סמל יהב מעייץ

לוחם בחטיבת הנח"ל
נפל בגיל 19, 11.1.25

יהב היה באותה שבת
חלק מכוח שנסע
מבית חאנון אל
ג'באליה - למרות
שלא היה אמור
להצטרף לנסיעה
הזו. כ-100 מטרים
ממפקדת המח"ט
שוממנה יצאו, שבעה
מטענים התפוצצו על
הכוח ויהב נהרג.

מטיילות במקומו

יהב מעייץ תיכנן יותר מטיול שחרור אחד ורצה לחרוש
את העולם. אחרי מותו, אמו ואחותו עושות זאת בשבילו

מתנת גיוס היא קנתה ליהב, בנה,
תיק טיולים בצבע בורדר עם הרבה
תאים - רמז למה שצפוי לו אחרי
השחרור. התוכנית הייתה תאילנד בשל"י
שייה - אמא גלי ושני ילדיה, יהב וגאיה, או
כפי שהם כינו את עצמם - "השילוש המקור'
רש".
"ככה היינו", מספרת גלי רגני, אשת
ניהול במקצועה. "יהב היה בן תשע כשהי
תגרשתי מאביו ניר, וגאיה הייתה בת חמש.
שלושתנו גדלנו ביחד, עם כל סוגי האקסט'
טריום שיש לעולם להציע: סוסים, סנפליי'
נג, גלישה, רייזרים, מה לא עשינו. טיילנו
המון בארץ ובחו"ל, לונדון, היער השחור, כל
פעילות השטח הקיימות. החלום של יהב היה
לטייל ולראות עולם".
גלי כבר התחילה לתכנן את טיול השחרור
של שלושתם. "יהב חיכה בקוצר רוח, ממש
בקוצר, לרגע שבו יישב מתחת לעץ הקוקוס,
מול הגוף. חיכיתי לכספים של קרן השת'
למות שהיו אמורים להשתחרר בספטמבר
ובנינו על תאילנד בקיץ, חודש חוצי, אולי
יותר. כמה שרצה. חלמנו להיוק באיזה חוף
ולהתמכר לשקיעות. ואחרי תאילנד בשל"י
שייה, יהב תיכנן לטוס למורה עם חבריו
מהצבא ועם חברי ילדות ממודיעין, שעוד
לא פטטו מדיים".

איך הגבת?
"אמרת ליהב שלא ידאג, אני אצטרף
אליו גם בטיול למורה עם החברה מהצבא".
אבל יהב לא הספיק להשתמש בתיק
הטיולים עם התאים. "חשבתני שזה התיק
שיתאים למטייל צעיר שלא אוהב לט'
חוב יותר מדי ציוד על הגב". התיק הזה,
שעדיין עומד בחדרו של יהב, כממתין
לשובו, מעלה באוזניה את קולו של מ'
המסתערב, כך כינה את עצמו מילואימניק'
שהפך, בחסות "חברות ברזל", לכוכב רשת.
"יהב התאהב בקול שלו כששמע את 'יח'
פיס'. הזמנתי את מ' המסתערב לאזכרה
של השלושים ליהב. הוא בא ושר לנו את
'אתה שם מטייל' שנכתב לכוכו של אורי
דנינו, שנחטף מהנובה ונרצח בשבי המאס,
אבל המילים של השיר, 'רק מקוהו שאתה
שם מחיך', מתייחסות גם ליהב, במקום שבו
הוא מטייל".

מאז שהשילוש המקורש נגרע, היא וגאיה
מטיילות "בשביל יהב ובמקומו. לפני שנה
טסנו לרומניה ונסענו במחללות שלג כשאני
חנו עטופות בדגלי הנצחה של יהב. עכשיו
אני בתהליכי מיון ל'מרוץ למיליון'. נרשמתי
תי כדי לטייל עם יהב בכמה שיותר יעדים.
אם אתקבל, אצא לתחרות עם בן זוגי. יהב
היה איתי ויעודר לי בכל האתגרים".

"מלך החיים הטובים"

עמית פרידמן טרף את העולם כאילו ידע שזמנו קצר.
המשפחה והחברים עושים הכל כדי להנציח אותו

ל יאת ואסף פרידמן היו בטוחים שעגלת הקפה
שהקימו לזכר בנם ("החברים של עמית", זו הכי
תובת בוויז) תיעלם מהנוף אחרי חודשים
שלושה. "היינו ריאליים", היא מודה, "זה המון עבודה,
אבל למרות הקשיים והתחזיות הקורות התעקשתי על
עגלת קפה. למה? מפני שעמיתי היה ילד של חברה.
בימי שישי, כשחזר מהצבא, הוא אכל משהו, החליף לא'
זרחי והתחיל לרוץ מבית קפה אחד לשני כדי לפגוש
חברים מכל המעגלים החברתיים שלו. חובה".
מכוס הקפה שבכף ידה מרצרות אליי אותיות. ליאת
מסובבת את החרד-פעמית כדי להראות לי את כל המ'
שפט.
"הרפסנו על הכוסות ועל המפות כל מיני משפטי
מפתח שעמיתי נהג לומר", היא מספרת. "כאן כתוב
'הצבא החזיר אותי עייף ויקבל אותי עייף'. זאת הייתה
החשובה הקבועה שלו בכל פעם שצבעתי לו לנות. הוא
טרף את החיים כאילו ידע שזמנו קצר. וקל הכוס הזאת
כתוב 'מעצבן אותי אנשים שמפסידים חוויות בגלל
שלא היה להם כוח לקום'. זה ציטוט מדויק. עמיתי
היה צופיפניק ברם, מודרך קורס, וזה היה המוטו
שלו להניכים שלא באו לפעולה".
מלצר צעיר מגיש לי חתי זירו. "יש גם
קפה מעולה", הוא אומר בנימוס, "אבל עמית
היה חולה זירו ברמות. קחי שלוק, תיכנסי
לראש שלי". על המפתח כתוב "אני מרגיש את
הרוח של בן-גוריון בתוכי" והמלצר מקדים תשר

סמ"ר עמית פרידמן

לוחם חטיבת
הנח"ל
נפל בגיל 19,
27.8.24

עמית יצא עם
הכוח לפשיטה
מבצעית בשכונת
תל סולטן ברפוח
במהלך מלחמת
חברות ברזל.
הוא זיהה חוליית
מחבלים, הזוהיר
את חבריו, פתח
באש וחתר למגע.
בקרב שהתפתח
לחם בגבורה עד
שנהרג.

גאיה חליפה

נרצחה בגיל 23, 7.10.23

גאיה בילתה בפסטיבל נובה עם חברתה הטובה רומי גונן. במתקפת המחבלים הן ברחו והתחבאו, וכן שמעו חזר במיוחד למקום כדי לחלץ אותן. רומי נחטפה, גאיה, בן ואופיר צרפתי שהיה ברכב נרצחו בידיה.

הקונדיטוריה תישאר בדמיון

גאיה חליפה הותירה מאחוריה את המתכון הסודי לעוגה המושלמת שלה, ומשפחה שבורה ששיחזרה לכבודה את הקעקוע שעשתה חודשים לפני הנובה

סודי, מספרת אמה, "אבל יש לי אותו, כתוב בכתב ידה. הוא היה מונח בקופסה של המתכונים שבחדר העבודה. לא הייתי צריכה לחפש אותו. ידעתי שהוא שם". זה מצמרר גם בסנצה דמיונית שאולי לעולם לא תתרחש.

הייתה מפנה את כולנו מהמטבח כדי שלא נפריע לה בשרשרת עוגות הגבינה. היא התגאתה בבצק שתפח והייתה מאושרת כשליקקנו את האצבעות. בכלל, כמעט כל שלב בקורות חייה של גאיה קשור באוכל. היא ילדת הסנדוויץ' במשפחה, בין עידו לנגה, או אבי ואני אמרנו לה שהיא המיליון הטעים. ואיפה היא שירתה כחובשת קריבית ברובדבן.

כשחזרה מהטיול הגדול בדרום אמריקה, היא עברה במסעדה ונרשמה למינהל עסקים בקריה האקדמית אונו. "דגע, רגע", התחקרין מרים ידיו כנ"כ. "אז היא חלמה להיות אדריכלית או קונדיטורית או אשת עסקים? זה מבל"בל".

"אין לדעת", סיגל נסדקת. "כאשת עסקים, אולי היא תהפוך את הקונדיטוריה לרשת".

"ומתי גאיה תוותר?"

סיגל קורסת. שעות ספורות לאחר מכן תשלח לתחקרין מייל קצר: "חמי" שה חודשים לפני הנובה, גאיה ביקשה מאבא שלה אישור לעשות קעקוע והוא אמר לה, 'את לא צריכה לבקש רשות, את מספיק גדולה'. היא בחרה לקעקע על הידך גרמפון עם לב פועם. ביום שבו קמנו מהשבעה נסענו, ארבעתנו, לסטר דיו במודיעין של KC, שעשתה לה את הקעקוע. כל אחד מאיתנו קיעקע אותו במקום אחר. זה לא מקרי שהלב של גאיה הפסיק לפעום בפסטיבל מוזיקה.

התחקרין ברמעות. כשהעורך לחץ עליו להשיג את המתכון הסודי לעוגה המפורסמת, הוא מזמין את סיגל לעוד וום קצריצר. "גאיה שמרה אותו כמתכון

ולי זה יקרה פעם, בעתיד שמהבהב. סיגל חל"פה, שיש המכירים אותה כ"ר פורום משפחות שכולות בקריית אונו, תעמוד מול דלת הכניסה, שעדיין לא נפתחה, ותיקח נשימה עמוקה כדי להתעשת ומיד. "הערב את חייבת לחייך ולהקב ולש'מוח", היא תפקוד על עצמה, "נגדר כל הסיכויים הצלי'חת להגשים ולממש את החלום של גאיה, בתך".

אבל ההיגיון לא מחליק לה בגרון. בדמיונה היא כבר תפחה שמלה לערב הגדול שבו תוביל את גאיה לחופ'תה. זאת הייתה תמונת האושר שלה. בשום תסריט היא לא ראתה את עצמה בחברת פחוניות עם טעם של וואו ולוק של יצירת אמנות שחבל לרמוס את יופיין בנגיסה. "טעם של וואו" זה במרכאות, היא מציינת באוזני התחקרין של תוכנית בוקר כלשהי, שלא הספיק לקרוא את החומר.

"ולמה כל כך חשוב לנו לשים דגש על הפרט הזה?"

הוא תוהה. "מפני שזה ציטוט מהמחמאות שגאיה קיבלה", עונה אמה. "גאיה סיימה בהצטיינות מגמת אדריכלות בוכות הפרפקציוניזם והפרנסיות שאותם היא העתיקה לער'לם האפיה. היא הקפידה על הנראות של המאפים. היא חלמה על קונדיטוריה מפני שהעולם שלה היה עוגת שמרים שוקולד. זה מה שהיא הכי אהבה להכין, זה מה שהמשפחה והחברים הומינו אצלה, היה תור והייתה רשימה. ולכל מקום שאליו הלכה גאיה היא נהגה להביא את השמרים שוקולד הקלועה שלה, במארו מתנה".

"כישרון האפיה שלה, זה ממך?" שואל התחקרין. "מה פתאום?" סיגל מוחה בתוקף, "גאיה היא כמו הגני'בורים של 'מאסטר שף' שמספרים שהם נכנסו למטבח מחוסר ברירה. כבר בגיל 12 היא התחילה לאפות ואין לי מושג ממי היא למדה. אולי מסבתא שלה, אולי מקרין גורן, התשוקה לאפיה ממש זרמה לה בדם".

"תשוקה?" הוא מפקפק. "כך, תשוקה. כל שנה, יומיים לפני שבועות, גאיה

לכבוש את הסלעים וההרים

אייתי נחמיאס היה מכור לרכיבת שטח ורצה לבנות לעצמו באגי ולהתחרות בעולם. לא הייתה לו ברירה, זה היה לו ב-DNA

שים קסדה, ואם צריך חגורה או מקליקים. זה מעולם לא היה נתון לדיון, זה מאסט". בהרהור שני מוסיפה האם שהיא המשיכה לנשום כהלכה גם בזכות היתרון שמאפיין רכיבה בשטח. "היא תלויה יותר במיומנויות של הנהג ופחות בפזיזות או בטמטום של מי שרוכב מולו. זה הקל עליי מאוד. סמכתי על אייתי. במרוץ רכבי השטח שאירגנו על שמו לא התחרו על מהירות, אלא על 'עבירות'. איך מטפסים בין סלעים לבין הרים. אני בטוחה שאייתי ראה את זה כסוג של ניצחון המכונה, הרכב, על הטבע הפראי".

לדברי האם, למרות שאייתי לא ראה בזה מקצוע לעתיד, "רק הובי, הוא התעמק ברעיונות לשיפורים. בגיל 16 הוא בנה בכית סימולטור לנהיגת מרוצים, הוא חשב קרימה, המוח שלו המציא פטנטים בתחומים שונים. אייתי למד פיזיקה מתמטי, קה'כימיה ואני מניחה שהוא היה מגיע רחוק מאוד בהייטק, אבל במקביל הוא חלם לקחת רכב מפורק, לבנות 'באגי' ולה'תחרות איתו בשטח. והוא היה עושה את זה".

בפברואר האחרון, במרוץ רכבי השטח King of Hammers במדבר בקליפורניה שאייתי חלם להשתתף בו, על הרכב של הנבחרת הישראלית שנקראה על שמו התנסס דגל ישראל עם תמונתו של אייתי. גלית: "במרוץ התחרו על עבירות כמנאי שטח מופרעים. אני בטוחה שאייתי היה גאה ומאושר לראות את התחרות בין המכונה לטבע הפראי".

עכשיו, בימים אלה, הרמיון מתעתע בה אפילו יותר מת'מיד. "בט" שבשטח קק"ל שתלו את 'יער חרבות ברול', ממש קרוב לאתר הנובה. זה אחד האזורים שאייתי אהב לרכב בהם. אני מדמינת אותו רוכב בין שבילי היער - עצוב לראות כמה שהוא יפה, אבל במציאות זה יער של מצבות ושלטים עם שמות ופרצופים יפים, שלא מזמן היו כאן כינינו".

ביר להניח שעולם המרע לא ימהר לאמץ את התג'לית של גלית נחמיאס, וזה ממש לא מטריד אותה. "גם אהבה לרכיבה היא משהו גנטי", היא טוענת ושולפת את ההוכחה. "מעולם לא שאלתי את אייתי מה הוא מוצא ברכיבת שטח מפני שאצלנו זה עניין משפחתי. כולם רוכבים".

מי זה 'כולם'? "נתחיל בזה שעורך, אבא של אייתי, הוא מכונאי. יש לו מוסך לרכבי שטח, ואייתי קיבל את זה ב-DNA. לא הייתה לו ברירה. שני אחיו הגדולים, אביב ואור, רוכבים על אופנועים וגם שלי, הקטנה שלנו, רוכבת. הוא התחיל על אופניים, אבל בגיל שבע הוא כבר ריגל לטוטטוס".

בגיל שבע? "כן, גרנו אז בקיבוץ רעים. אין כבישים, יש שדות ושבילים. אחר כך אייתי השתכלל לאופנוע קצת יותר גדול ואחר כך לטרקטורונים ואחר כך לרכבי RZR ומהם לג'פים. אייתי רכב על דריגלגלי, אבל בהמשך העדיף ארבעה גלגלים, והיחודיות שלו הייתה בחיבור בין אהבת הרכיבה לבין אהבת השטח. אנתנו גרים במושב ישע, במועצה האזורית אשכול, הוא הסתובב בשדות והכיר כל שביל. מכאן נולד החלום שלו להיות נהג מרוץ ברכבי שטח".

כמה דאגת לז? "אני דאגת לכל ילדיי מיום שנולדו, כבר התרגלתי. אמנם גם רכיבת שטח - בשבילים, לא בכביש - כרוכה בסיכונים, אבל אייתי היה נהג מאוד מיומן. יש נהגים שיודעים רק לשים את הידיים על ההגה ואת הרגל על הגז. אייתי ידע מה המ'שמעות של כל רכיב, הוא הבין את המנוע, הוא הכיר את כל התקלות והסיכונים והוויית של העיקולים, וחיבר את כל המרכיבים האלה לנהיגה בטיחותית. אם צריך קסדה או חוב'

20

יום הזיכרון תשפ"ו 20.4.2026

הם היו עשרה

תיכון הימלפרב בירושלים איבד תשעה בוגרים ומורה, שנפלו ונרצחו מאז 7 באוקטובר • סיפור על עשרה קבין של נעורים, יופי, חוכמה, נחישות ואומץ שנגרעו מהעולם ועל בית ספר שמחנך את תלמידיו לפלורליזם, כבוד למסורת ואהבת המדינה • דרור פויר

ענר שפירא ז"ל | סרן (מיל') אבי גולדברג ז"ל | הירש גולדברג פולין ז"ל | סרן אריאל רייך ז"ל | רס"ל (מיל') בן זוסמן ז"ל | סמ"ר דביר ברזני ז"ל | סמ"ר עמקאן טרפה ז"ל | סמ"ר יובל שהם ז"ל | סמ"ר שחר פרידמן ז"ל | סמ"ר אוריה גושן ז"ל | סמ"ר יואל שחור ז"ל

ה"ירש" הירשז", מתגלגל קולו הרועם של השריונר יובל שהם העומד על הטנק שלו בסמטאות האנ"ונס ביולי '24. ה"ירשז", קורא שהם שוב ושוב לחברו הטוב שנתקף ב־7 באוקטובר מהמיגונות ברעים, ולא מקבל תשובה. "זה היה צו כחודש וחצי מאוחר יותר, בסוף אוגוסט, נרצח הירש עליון ועוררו להחיות את הירש", מספר אפי שהם, אביו של יובל, שמע את הסיפור מכבריו של בנו. "הוא נעמד על הטנק וקרא להירש כי חדר שיקרה לו מה שקרה לחטופים שנודרו בטעות על ידי כוחותינו".

גולדברג פולין בן ה־23 במגורה ברפיח על ידי מחבלי המאס יחד עם עדן ירושלמי, אורי רנינו, אלכס לובי נוב, אלמוג טרוסי וקרמל גת. "יובל איבד הרבה חברים במלחמה", מספר אפי, "אבל כשהירש נרצח זו הייתה מכה מאוּר־מאוד קשה עבורו". ארבעה חודשים אחר כך, ב־29 בדצמבר '24, נפל יובל שהם, לוחם בחטיבה 401, בג'באליה. בן ה־22 היה במותו. הוריו הגיעו לבסיס כדי להביא חבילה לבנם, ושם התבשרו על נפילתו.

"יובל היה בחור גדול, חזק, כדורסלן. בחור אנרגטי ודומיננטי", מספר אביו, פרופ' אפי שהם, ראש החוג להיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטת בן-גוריון – ששלושה מבין חמשת בניו השתתפו בלחימה באותו הזמן, "אדם סקרן, דעתן, איש ספר מהמעלה העליונה. הוא תיכנן ללמוד מדעי הרוח והתלבט בין פסיכולוגיה למשפטים כמקצוע נוסף. איש של אמת ושל אמירת האמת. המוות שלו הוא אובדן עצום עבורנו, כמוכּוּן, אבל אני מעז לומר שזה אובדן גם למדעי הרוח".

לא רק הבנים, גם ההורים של יובל והירש הם חברים קרובים. אפי וג'ון יושבים זה לצד זה בבית הכנסת. "ההורים של יובל שלחו אותו הימלפרב כעקבר תינו", מספר אפי. "הייתה ביניהם אחוות שרינונים". בשמחת תורה רקדו יחד שתי המשפחות בבית הכנסת, ומאוחר יותר יצאו הירש וענר שפירא למסיבת הנובה. ענר ויובל, מספר אפי, הם קרובי משפחה.

זה לא היה הקשר היחיד ביניהם. ענר, הירש ויובל זכרו לברכה למדו כולם בבית הספר הימלפרב בירושלים, שתשעה מבוגריו ואחד ממוריו נפלו ונרצחו ענר שפירא, אריאל רייך, שחר פרידמן, דביר ברזני, בן זוסמן, אוריה גושן, עלמקאן טרפה, אבי גולדברג, רג, הירש גולדברג פולין ויובל שהם. עשרה קבין של נעורים, יופי, חוכמה, נחישות ואומץ נגרעו מהעולם. יובל שהם הוא החלל העשירי והאחרון שאיבד בית הספר הימלפרב במלחמה. גם אביו הוא בוגר בית

הספר – ואף לימד בו היסטוריה 15 שנים. "בית הספר הוא חלק מתמונת העולם המשפחתית שלנו, כל הניש שלנו למדו ולומדים בהימלפרב. רוח בית הספר היא הרוח של הבית ולהפך. זה מוסר פלורליסטי, אבל באמת. אני רואה בו משהו ייחודי במדינת ישראל, משהו שהיה וכבר איננו: בית ספר תורני, עם הרבה כבוד למסורת, וגם עם ערכים הומניים עמוקים. מהנ" כים את הילדים להיות בני אדם".

האורכיסט שהציל חיים

ראשון הנופלים היה כאמור שפירא, שבגבורה בלתי נתפסת עמד בשמונה בבוקר של 7 באוקטובר בפתח המיגונות ליד רעים עם שבר בקבוק בירו כנשק יחיד, עצר בין עשרה ל־11 רימונים שנורקו למיגונות, והמי שיד להשליך אותם החוצה גם לאחר שאיבד את כף ידו מידי אר־פי־גי. כחצי שעה נלחם שפירא עד שנרצח. 27 צעירים היו במיגונות. עשרה מהם חיים היום בו כותו. דמות מופת.

שפירא היה מוזיקאי ואמן שהתיר אחריו עשרות שירים מוקלטים, ציורים וספורים. אחרי מותו הוציאה משפחתו שני אלבומים מיצירותיו, "מבוא לענרכים" ו"מחפש אהבה", ובימים אלה יצא סינגל חדש של ענר יחד עם יהודית רביץ, מתוך אלבום שלישי שכולו שירי תפני פעולה עם מיטב אמני ישראל. בנוסף, הקימה המשפחה עמותה ששמה לה למטרה לייצר חיבורים בחברה הישראלית דרך מוזיקה ויצירה.

אני מתקשר למשה, אביו של ענר, ומבקש לשמוע עוד על בנו. "ענר כל הזמן יצר, כאילו הבין שאין לו זמן לבזבז. הוא היה אנרכיסט בהשקפה שלו", אומר משה, "לא הצביע בבחירות, התנגד לכל המערכת, ולא הסכים להיות שייך לאף קטגוריה. ענר שנה את הצבא ולא רצה לצאת לקצונה, הוא לא אהב להיות בבית הספר ('ענר היה תלמיד מעצבן מאוד', צחק בחיבה אחד ממוריו). מצד שני, הוא ידע לעשות גברות והצטיין בסגירת הנח"ל. תמיד אמר שאם כבר עושים משהו, אז לעשות את זה טוב. הייתה לו יכולת להחזיק מורכבות. ענר לקח אחריות גם לפני עששה את מה שעשה בבוקר ההוא – בשירים ובכתיבה וגם במעשים, בהתגברות, בעיסוק בנקודות הכואבות בחברה".

צוואה ומכתב אהבה

ב־5 באוקטובר 2023 יצא שחר פרידמן לחופשת שחרור. הוא תיכנן לטוס לתאילנד אבל יומיים אחר כך כבר נלחם באזור המסיבה ברעים ובקיבוץ מפל"ס. "מה שהוא חווה וראה שם שניה אצלו הכל", מספר אביו, דורון פרידמן. "המראות והריחות של הטבח, האנשים שהוא שיחרר מהממ"דים, הקרבות הקשים, החברים שהוא איבד. כל זה פתח אותו לרגשות חז" קים".

מאדם שבקושי כותב ברכה ליום ההולדת (על פי משפחתו), הפך שחר לאדם אור. "המלחמה גורמת לי לכתוב", כתב לנגה, חברתו. הוא כתב צוואות אישיות שנשלחו אחרי נפילתו להוריו, לאחותיו. בשבוע האחרון לחייו כתב פרידמן מכתב אהבה ארוך לנגה, בן 20 עמודים בכתב צפוף בתוך מחברת אדומה. המכתב הפך לשרי של מינה מקסימיליאן במסגרת פרויקט של גלצ וגלגלצ.

חוק המכתבים האישיים, ב־29 באוקטובר כתב שחר צוואה כללית יותר. "הוא קרא לה 'אג'נדה", מספר דורון. פחות משלושה שבועות לאחר מכן, ב־18 בנובמבר, נפל בקרב גבורה בצפון רצועת עזה, והוא בן 21 – תוך כדי שהוא מחלץ חבר ילדות שלו, יאיר ליפשיץ, שנפצע קשה ושרד. שחר המשיך להציל חיים גם לאחר מותו: איבריו הושלתו בחמישה אנשים. הצוואה של שחר התפרסמה אחרי מותו והכתה הרים. היא תלויה עד היום בלשכות של נשיא המדינה וראש הממשלה: "תחייה", כתב (אני מקצר מטעמי מקום), "ותשאף לגרום לכל אדם שיפגוש בכס לחייה... דעו כי המידה הגדולה ביותר אשר יכולה להיות לאדם היא היכולת לשמח אדם אחר... שימו לב לאנשים הקטנים שנופלים לנו בוויית של העין... תהיו אנשים טובים בדרככם".

"מה ששחר כתב יכול להיות המפתח לשיקום העם והצלת המדינה", אומר אביו. "אנחנו בתקופה כל כך נוראית וצריכים את המילים החרות והמסר הכבד. אין אופציה אחרת. בצוואה הוא כותב בלשון רבים, אין 'אני'. הוא לא חשב על עצמו לרגע אחר. היו לו המון תוכניות, אבל אחרי מה שראה – שום דבר שקשור בו עצמו כבר לא עניין אותו. עניין אותו עם ישראל".

כמו שחר, גם דורון הוא בוגר הימלפרב. "בית ספר רציני שמחנך לערכים", הוא אומר. "שחר, כמו שהוא כתב, ככה הוא חי. בצוואה כתב: 'שימו לב לאנשים הקטנים שנופלים לנו בוויית של העין', ובבית הספר ישב שלוש שנים ליד ש, ילד על הרצף, והם הפכו לחברים בלב ובנפש (המשפחה הוציאה ספר ילדים על הקשר בין השניים – ד'8), אייגן כל שנה יום הולדת לאב הבית האריתריאי ואסף כסף לבן שלו שהיה צריך ניתוח. התחבר גם לשומר של בית הספר ולמד עם הבן

"אני רוצה שתחייכו"

בית הספר הימלפרב נוסד לפני יותר ממאה שנה. הוא מתהדר במאה אחוזי גיוס וב־25 אחוזי יציאה

שלו גמרא. "לשחר לא היו חלומות במגירה", אמרה אמו ליאת, "הוא חי את החלומות שלו".

דור שני לבוגרים

בן זוסמן, חברו הטוב של שחר, השתחרר מצה"ל ביולי '23, בספטמבר השלים מינוים לשב"כ ואמור היה להתחיל שם קורס, אבל ב־7 באוקטובר חזר ליחי"ד דה שלו בהנדסה קרבית ונכנס לעזה. "כששחר נהרג", מספר צבי זוסמן, אביו של בן, "בן היה בעזה ולא הס" פיק להגיע לשבעה. זה כאב לו מאוד". כמו במקרה של שהם ופרידמן, גם בן זוסמן הוא דור שני להימלפרב. לבית הספר. זה מקום של אנשיות. מקום מיוחד". מרכז חייו של בן זוסמן היה טניס־שולחן. הוא שויק ואימן בהפועל ירושלים, ואחרי השחרור לקח על עצמו ללמד קבוצה של מתמודדים עם פרקינסון. "זה ילד שעבד קשה כדי להגיע להישגים שלו. שום דבר לא הלך לו קל, אבל הוא אף פעם לא ויתר, תמיד נלחם כדי לשבור את תקרת הזכוכית של עצמו", אומר אביו. "אנחנו כל כך מתעצנים אליו".

בן זוסמן נפל בעזה בדצמבר '23, בן 22. כמו חלק מחבריו, גם הוא השאיר אחריו צוואה כתובה ומרגשת, שמונארת פה בקיצורים. "אני שמח ומודה על הזכות שתהיה לי להגן על הארץ היפה שלנו ועל עם יש" ראל. גם אם יקרה לי משהו, אני לא מרשה לכם לשקוע בעצב. הייתה לי הזכות להגשים את החלום הייעודי שלי ותהיו בטוחים שאני מסתכל עליכם מלמעלה ומ" חייך חייך ענק... אם חס וחלילה אתם יושבים שבעה, תהפכו אותה לטובות של חברים, משפחה וכיף".

בלוויה של בן נכה, בין השאר, גם אבי גולדברג, רב בית הספר, שנבעצמו נפל פחות משנה אחר כך, באוקטובר '24, בדרום לבנון. בן 43 היה במותו, אב לשמונה. אפי שהם הספיק להיות גם מורה של גולד" ברג וגם לעבוד לצידו בצוות הלימודי. "אבי היה אדם מיוחד בצורה בלתי רגילה, עם אישיות קורנת. כריז" מה, לב ענק, כישרון בלתי רגיל לחבר אנשים ולהגיע לכל תלמיד. הוא הצליח להוציא מהם רגש, ולמצוא מסילות גם אל השכל. כמורה, הבטתי בו כמטא".

כל המשפחה על הכתפיים

דביר ברזני, בנם של טלי ואביחי, לוחם בגדוד 890 של חטיבת הצנחנים, נפל בקרב בצפון רצועת עזה ב־19 בנובמבר '23. בן 20 היה בנופלו. ב־7 באוקטובר נלחם בבארבי. דביר, נצח למשה ברזני, מלוחמי הלח" עולי הגרדום, היה שחיין ומרדך באגודת "ירושלים רבתי" והצטיין במשחי החתירה הקצרים. "המים היו חמצן לנשמה שלו", סיפר אביחי. "דביר נשם יותר טוב מתחת למים מאשר בחוץ באוויר הפתוח. הוא היה ילד עם בעיות של קשב וריכוז ואני לא אשכח שפעם הוא אמר לי ולאשתי שבמים יש לו שקט". בגיל 13 הקי" מו דביר וחבר את "פרויקט תמי"ד" (תרומת מחשבים ידידותית), במסגרתו תוקנו כאלף מחשבים ונמסרו למשפחות נוקטות. על הפרויקט קיבל את "אות הני" שיא לנוער מתנדב".

המנהל לשעבר, הרב ירמי סטביסקי: "הסיפור שלנו הוא איך יוצרים פה חברה בריאה ונעימה יותר, דרך הבנה שכל האמת אף פעם לא נמצאת אצל אדם או קבוצה אידיאולוגית אחת. זו הרוח של הימלפרב"

נלחם בבארבי. דביר, נצח למשה ברזני, מלוחמי הלח" עולי הגרדום, היה שחיין ומרדך באגודת "ירושלים רבתי" והצטיין במשחי החתירה הקצרים. "המים היו חמצן לנשמה שלו", סיפר אביחי. "דביר נשם יותר טוב מתחת למים מאשר בחוץ באוויר הפתוח. הוא היה ילד עם בעיות של קשב וריכוז ואני לא אשכח שפעם הוא אמר לי ולאשתי שבמים יש לו שקט". בגיל 13 הקי" מו דביר וחבר את "פרויקט תמי"ד" (תרומת מחשבים ידידותית), במסגרתו תוקנו כאלף מחשבים ונמסרו למשפחות נוקטות. על הפרויקט קיבל את "אות הני" שיא לנוער מתנדב".

ארגון
יד לבנים

גליהד

מיזם וידיאו להנצחת חללי
צה"ל וכוחות הביטחון שנפלו
במלחמת "חרבות ברזל"

צפו בגיבורים
וכתבו לזכרם